TILIFON:
Rldaktor. . 11-92
Rld. urnbasarı 13-66
Sikritar . 14-75
Sikritariat . 3-75
Şəhər bylege 4-58
Tonge rld. 13-44
Iojlannar bylege . . . 12-46

„КЗЫЛ ТАТАРСТАН“
Kəndəlek gəzit-Partiə Өlkə Komitite, Yzək Başqarma, Tatprofsovit həm Şəhər Sovitь orgьnь.
BRƏMNƏP BƏJƏSE 5 TIEN.

ADRIS:
г. Казань, Чернышевская ул. д. № 21, ред. газ. «Кзыл Татарстан»
10 nсь jьl soja.

QZЫL Tatarstan

Brləşegez betən denja eşcələrel
Cərşəmbe, 5 fivral' 1930jьl № 28 (2697)

QAZLU BƏJƏSE: 1 ajqa-30 t., 3 ajqa-2 s. 30 t., 6 ajqa-4 s. 50 t., 1 jılqa-8 s. 500 t.
QIT ILLƏRGƏ: 1 jılqa-15 s., 6 ajqa-10 s., 3 ajqa-5 sum.
POTPISKЫLAR tarata bylegndə, cit şəhərlərdəge agintlarda, S. S. S. R. dəge beten pocht byklərə həm kontorlarda alына.

Tatarstan-Başqrtstan

arasında sotsializm dogovorына qul qujldь

(„Qzыl Tatarstan“nьn maxsus xəbərcesnnən tiligraf blən).

UFA, 3. Bygen Xzmət Sarajь binasnda Ufa şəhərə partiə həm profsojuz aktifьnьn çiьlьşь bulьp ytte. Çiьlşta Tatarstan blən Başqrtstan çəmhyriətlərə arasnda, jazqь auьl xuçalьqь kampaniəsen unşlь itep ytkəry turndaqь sotsializm jarьşь dogovorына qul qujldь. Çiьlşnь Başqrtstan Yzək Başqarmasь prsidətele iptəş Şəfiqof actь. Tatarstan diligatsiəse prsidətele iptəş Allaвirdin, Başqrtstannь sotsializm jarьşына caqьrьp ric səjlədə. Tatarstan diligatsiəsenə, Başqrtstan Xalq Komisarlarь Sovitь prsidətele urnвasarь Xərrasof, Xalq Xuçalьqь Sovitь prsidətele Jəhudin iptəşlər h. в. çəyap birdelər.

Dogovornьn srogь 1931 nce jlnьn fivral'e bilgelənə. Bu vaqtqa qədər hər ike çəmhyriət totaştan kyməkləşep btergə tieşlər. Dogovorda kyrsətlgəncə ike çəmhyriət tə bieь jazqa 50 prosintqa, kəzgə 75 prosintqa kyməkləşrgə tieşlər. Kolxozlarnьn sьjfat jaqьn kytəry, dogovorda brnce şart itep qujьla. Dogovor bujnca kulaknь sьjnf bulu jaqnnan btery məs'ələsə kən tərtibenə qujlqanda, din bəten sovitqa doşman ilimintlarnьn - kulaklarnьn, nipmannarnьn həm başqa „elkke kşelər“ nen iη soηqь qorallarь, tajanclarь bulьp tora. Proletariat doşmannarь dinη ojşmalar, din xzmətkərlərə arqьlь sovit vlasь həm sotsializm təzeleşenə qarşь kərəşy ecen bəten məmkinnklərdən fajdalanalar. Soηqь jllarda bez SSSR kyləmndə, yzenə sovit vlasьn ajaqtan jqunь maqsat itep qujqan bajtaq dini ojşmalar acьluьn kyrdek.

Tatarstan kyləmndə Allaszlar Sojuzь elinnərenen arulaгь, krəstiənnərən vzləklərə blən məctlərne məktəplərgə həm başqa tərle aη-blem jortlarына ojlənderylərə bolar barsь da xzmət ələrenen din aqularnnan arulana barularьn kyrsətələr. Ləkin milli çəmhyriət şartlarnda totaş kyməkləşy həm kulaknь sьjnf bulu jaqnnan btery səjasətə arqasnda btergə xəkem itlgən kulak həm mullalar batьp barucь salamqa jabьşьp qotьlrqa tləgən kbek dinne qalqan itep, sotsializm təzeleşenə qarşь torrqa omtьlalar. Alar krəstiənnər massasь, bigerək tə xatьn-qzlar arasnda din ismnnən qotqь taratьp, alarnь kolxozlarqa, partiə həm sovit vlasьnьn auьlda sotsializm təzy julndaqь başqa caralarына qarşь kytərməkce bulalar. Mnə bolar barda dingə qarşь eşlərdəge bulqan unşlar blən gnə ciklənmicə, bu eşnə bigerək tə tatar xatьn-qzlarь arasnda, taqn da kəcəjtrgə kirəklkne kyrsətələr.

Sotsializm təzeleşe nqlь qilmi nigzdə, bznen bəten kəc-həm məmkinnklərəbzne iskə alьp çəjelə. Mnə şuηa kyrə də, sotsializm təzy, biş jllьq plan nь qəməlgə aşьru ecen bzgə kin xzmət ələrenen milərən din qaldqlarnnan təmam arndьru təp şart bulьp tabьla. Monьη ecen bznen dingə qarşь eşlərebzne kəcəjty kən tərtibenen iη əhəmiətle urnына qujьla.

Bygen acьla tərqan suqşcan allaszlarnьη II nce bəten Tatarstan sjьzlarь aldnda qajəttə zur burclar tora. Sjьz auьlda həm şəhərdə sьjnfi kəbuluь jaqnnan btery məs'ələse praktik rəyeştə tormşqa aşьrьlьp jatqan ber corda çiьla. Sjьz bznen dingə qarşь eşenzdəge unşlь həm çitşsez jaqlarnь acarqa, eşləngən eşlərgə bəjə nirrgə massanьη kul'tura tləge ysyen həm dingə qarşь eş frontьnьη əhəmiətən isəpkə alьp, kiləcəktə Tatarstan şartlarь ecndə dingə qarşь eş alьp barunьη konkrit jullarьn, forma həm mitodlarьn bilgelər qaldьrrqa tieş.

Sjьz qajət tə çəyaplь corda həm qajət zur burclarnь xəl ity ecen çiьla. Bez bu burclarnьη tulьsь blən ytəylərenə ьşanabьz.

SUQŞCAN ALLASZLARNЬŃ II NCE BƏTEN TATARSTAN SJЬZLARЬNA SƏLAM!

Suqşcan allaszlarnьη II nce bəten Tatarstan sjьzь

Sotsializm təzeleşe cornda, şəhər həm auьlnьη kopitalizm ilimintlarьnьη heçym itye kəcəjgəndə, kulaknь sьjnf bulьь jaqnnan btery məs'ələsə kən tərtibenə qujlqanda, din bəten sovitqa doşman ilimintlarnьη - kulaklarnьη, nipmannarnьη həm başqa „elkke kşelər“ nen iη soηqь qorallarь, tajanclarь bulьp tora. Proletariat doşmannarь dinη ojşmalar, din xzmətkərlərə arqьlь sovit vlasь həm sotsializm təzeleşenə qarşь kərəşy ecen bəten məmkinnklərdən fajdalanalar. Soηqь jllarda bez SSSR kyləmndə, yzenə sovit vlasьn ajaqtan jqunь maqsat itep qujqan bajtaq dini ojşmalar acьluьn kyrdek.

Tatarstan kyləmndə Allaszlar Sojuzь elinnərenen arulaгь, krəstiənnərən vzləklərə blən məctlərne məktəplərgə həm başqa tərle aη-blem jortlarына ojlənderylərə bolar barsь da xzmət ələrenen din aqularnnan arulana barularьn kyrsətələr. Ləkin milli çəmhyriət şartlarnda totaş kyməkləşy həm kulaknь sьjnf bulu jaqnnan btery səjasətə arqasnda btergə xəkem itlgən kulak həm mullalar batьp barucь salamqa jabьşьp qotьlrqa tləgən kbek dinne qalqan itep, sotsializm təzeleşenə qarşь torrqa omtьlalar. Alar krəstiənnər massasь, bigerək tə xatьn-qzlar arasnda din ismnnən qotqь taratьp, alarnь kolxozlarqa, partiə həm sovit vlasьnьη auьlda sotsializm təzy julndaqь başqa caralarына qarşь kytərməkce bulalar. Mnə bolar barda dingə qarşь eşlərdəge bulqan unşlar blən gnə ciklənmicə, bu eşnə bigerək tə tatar xatьn-qzlarь arasnda, taqn da kəcəjtrgə kirəklkne kyrsətələr.

Sotsializm təzeleşe nqlь qilmi nigzdə, bznen bəten kəc-həm məmkinnklərəbzne iskə alьp çəjelə. Mnə şuηa kyrə də, sotsializm təzy, biş jllьq plan nь qəməlgə aşьru ecen bzgə kin xzmət ələrenen milərən din qaldqlarnnan təmam arndьru təp şart bulьp tabьla. Monьη ecen bznen dingə qarşь eşlərebzne kəcəjty kən tərtibenen iη əhəmiətle urnына qujьla.

Bygen acьla tərqan suqşcan allaszlarnьη II nce bəten Tatarstan sjьzlarь aldnda qajəttə zur burclar tora. Sjьz auьlda həm şəhərdə sьjnfi kəbuluь jaqnnan btery məs'ələse praktik rəyeştə tormşqa aşьrьlьp jatqan ber corda çiьla. Sjьz bznen dingə qarşь eşenzdəge unşlь həm çitşsez jaqlarnь acarqa, eşləngən eşlərgə bəjə nirrgə massanьη kul'tura tləge ysyen həm dingə qarşь eş frontьnьη əhəmiətən isəpkə alьp, kiləcəktə Tatarstan şartlarь ecndə dingə qarşь eş alьp barunьη konkrit jullarьn, forma həm mitodlarьn bilgelər qaldьrrqa tieş.

Sjьz qajət tə çəyaplь corda həm qajət zur burclarnь xəl ity ecen çiьla. Bez bu burclarnьη tulьsь blən ytəylərenə ьşanabьz.

SUQŞCAN ALLASZLARNЬŃ II NCE BƏTEN TATARSTAN SJЬZLARЬNA SƏLAM!

Profsojuzlarnьη eş formalarь həm eş mitodlarь tamьrnnan yzgərrgə tieş

MƏSKƏY, 3 (Tass). Bəten Sojuz Profsojuzlarь Yzək Sovitnda ojştьru məs'ələlərən qarau ecen Bəten Sojuz kyləmndə çiьlqan kinəşmə jabldь. Kinəşmənen soηqь utrьşnda VKP(в) Yzək Komititь sikritarь iptəş Kaganovic profsojuzlarnьη burclarь turnda zur ric blən cqtь. Kinəşmə profsojuzlarnьη bəten eş formalarьn həm mitodlarьn təbnnən yk jaηadan ojştьru kirəklege turnda rizolytsiə qabul itte. Kinəşmə Bəten Sojuz Profsojuzlarь Yzək Sovitь Prizidiumьnьη, Yzək Sovit həm profsojuzlarnьη aparatьn tazartu turndaqь qərarьn jaxşь dip taba. Annan soη, kinəşmə, eşcelərdən, bigerək tə udarniklardan 70.000 profsojuz eşcesə xəzrləy ecen, profsojuzlar szьqь bujnca şaqtьj kyləmdə suma tuplarqa tieş taba.

Udarniklarqa Linin prizьfь ytkəry turnda kinəşmədə ajrьm rizolytsiə cqarldь. Bu rizolytsiədə, ole şaqtьj kyp urnnarda profsojuz ojşmalarьnьη bu prizfnьη əhəmiətən aηnap çitkrməgənnklərə kyrsətelə. Kinəşmə, udarniklarqa Linin prizьfь ytkəry profsojuzlar eşen jaηadan ojştьruda kisken urьn totarqa tieş dip isəpli. Kinəşmə udarniklarqa Linin prizьfь kampaniəsen fivral' ajnda təp burcnь tə'min itərlek, jəqni iη kimndə 500 meη udarniknь tartrlьq itep çəjep çibəryne kirəkle taba. Linin prizьfьn ytkəry ecen udarniklarnьη yzlərən tuplarqa, udarniklar arasnnan pritpriətiələrdə jaηa udarnьj brigadalar ojştьrucьlarnь bilgelərgə kirək.

Monnan başqa, kinəşmə, profsojuz ojşmalarь çitəkcelərən xəzrdən yk, Linin prizьfьn ytkəry ecen pritpriətiə həm sixlarqa brketrgə qərar birdə.

Pritpriətiə həm ucrizdiniələrnen eşlərən jaηaca ojştьru jullarь

MƏSKƏY, 3 (Tass). SSSR Yzək Başqarma Komititь, ezlksse eş atnasьna kycə tərqan pritpriətiə həm ucrizdiniələrnen eşcelərə həm xzmətkərlərənə, tərle ucrizdiniə həm pritpriətiələrdə yzlərənen jomşlarьn tulь rəyeştə başqarrqa məmkinnek biryne kyzdə totьp tybəndəge gərarnь cqardь: Eşce həm xzmətkərlərnen kirək - jaraqlarьn turьdan turь yti tərqan ucrizdiniə həm pritpriətiələrnen eşlərən jaηadan ojştьru jə eşne ike smina blən eşləy, jə irtənge həm kicke eş səqətlərən tərle dikadalarda, jaki eş atnasь kənnərndə ciratlap quju, jə eş vaqtьn kycery julь blən barrqa tieş. Şunьη blən brgə, kətpxanələr, muzilər, çəmaqət aşxanələre həm muncalar məçbyri rəyeştə ike sminaqa kycergə tieşlər.

Yzək Başqarma Komititь prizidjumьnьη cirattaqь utьrьşь 6 nсь fivralde 11 səqəttə bula (Utьrьş zalnda).

Kən tərtibe: 1) Auьl sovitlarьnьη massa eşlərən kytəry bujnca tərle caralar turnda - Mamadş Kanton Basqarma Komititь doklatь həm tikşery nətiçələre turnda, Yzək Başqarmanьη ojştьru bylegenen quşma doklatь. 2) Oləskəri xzmətkərlərgə həm alarnьη qailələrenə bulqan l'gotalar turndaqь zakonnarnьη ytəlyen tikşery turnda RKI doklatь. 3) Tərlelər.

TSSÇ Yzək Başqarma Komititь sikritarь: VLASIXIN.

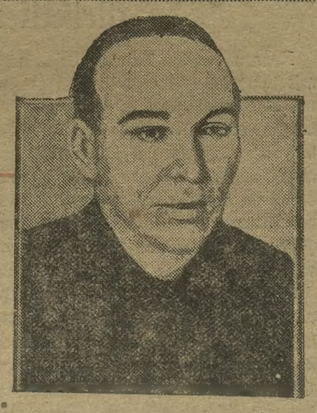

S.S.S.R. nen Italiəgə bilgeləngən jaηa səydə vəkile ipt. M. M. VASILIEF.

Sovit-Qtaj konfirinsiəse aldnnan

Nankin xəkymətə Xaвarovski kileşyen rasladь

TOKIO, (Tass). Dimpo Susin agintstvasьna Nankinnən xəbər itələr:

— Nankin xəkymətə Sovit—Mukdin kileşyen raslarqa qərar birde. Xəkymət Madegujnь, Məskəydə bulacaq Sov t—Qtaj konfirinsiəsenə yzenen vəkile itep rasladь.

TOKIO, 3 (Tass). Xarвinnən xəbər itələr:

— 1 nce fivral'də brnce ikspris Xarвinnən Məskəygə kitte.

Gamburg şəhərndə politsəgə mobilizatsiə jasaldь

BIRLIN, 3 (Tass). Gamburg şəhərndə mobilizatsiə jasap, alarnь eşszlərgə qarşь qujdь. Ber ken ecndə politsə 100 dən artьq eşcelərne qulqa aldь.

Parizdə SSSR gə qarşь provokatsiə kampaniəse tuqtalmьj

Pariz politsiəse Sovit ilcelege sotrudniklarьn tuqtatьp, dokumintlarьn tikşeryge qədər barьp çitte.

PARIZ. 3 (Tass). Parizda soηqь kənnərdə SSSR ilcelegenə həm qomumən bəten Sovit grazdannarьna qarşь qatь kampaniə alьp barьla. Xəzer eş aq gvardecislər mətвuqatь həm uram gəzitlerenen jazularnnan uzьp kitte.

Soηqь kənnərdə şuşь vaqiqələr bulьp aldь: Ştatski kiemgə kiengən politsə agintlarь, paridaqь Sovit ilcelegnnən cqqan sotrudniklarnь həm eş blən kilgən kşelərne tuqtatьp, alarnьη dokumintlarьn tikşerep həm Sovit ilcelegenə-ni ecen kilgənklərən sorap jəri başladьlar. Polisəjskilər, Sovit ilcegenen iknce sikritarь Mişcirəkofnь də tuqtattьlar. Sovit grazdannarnnan Bloxa digən kşe qulqa aldь; ber nicə səqətten scn anь Fransiədən çibərdelər. 2 nce fivral'gə qarşь təndə Sovit ilcelege aldnda „xuligannar bandasь“: „Kutipofnь qajtarьqьz“, „Btsen Sovitlar“ dip qcqьrьp jordelər. Polisə bu xuligannqnь eşləycelərne totьp alsada, alarnьη barьsьn da azat itte.

BIRLIN, 3 (Tass). Dimokratlar mətвuqatь, giniral Kutipofnьη juqalnь turndaqь xəbərlərgə bik saqlьq blən qarьj. „Montag Post“ gəzite: „Kutipof bik kyp jalqan cikiər jasaqan ide. Nigə bu turьda ber də səjləmilər iken soη?“ dip jaza.

Birlin sutь

fəlş cirvonis jasaucьlarnь aqlarqa xəzrlənə

BIRLIN, 3 (Tass). Bygen fəlş cirvonis jasaucьlar turnda ojəjpləyce həm jaqlaucьlarnьη ric səjləylərə başlandь. Ojəjpləyce tybəndə kyrsətlgən kşelərgə, fəlş eqca jasaularь həm aldauларь ecen çaza birrgə təqdim qla: Karutermə. Ojəjpləyce, fəlş cirvonis jasaucьlarnьη ojəjpləyenen 90 prosintьn jəşerep qaldь.

Cit illərdə zaвastofkalar

Fransiədə Bilfor rajonnda zaвastofka kecəjə.- Londonda təzy eşcələre zaвastofkasь.

PARIZ,3(Tass). Bilfor rajonnda 13.000 eşcenen zaвastofkasь unşlь rəyeştə dəyam itə. Kicə zaвastofkacь eşcelərnen həm zaвastofkaqa tləktəş bulqannarnьη çiьlьşь buldь. Bu çiьlşqa zaвastofkacьlardan 10 000 nən artьq eşce qatnaştь. Çiьlşqa qatnaşucьlar, kommunislar partiəse həm unitarnьj (rivolytsiəce) xzmət konfidiratsiəse vəkillərencn ricləren bik kecle alqşlar blən qarşь aldьlar, Zaвastofkacьlar, sotsial-faşislarnьη faвrikantlarnь jaqlaularына qarşь kisken protis jasadьlar.

PARIZ, 3 (Tass). Mitalis həm tikstilcelərnen unitarnьj(rivolytsiəce) profsojuzlar yz clinnərenə əndəmə cqarьp, Bilfor rajonndaqь zaвastofkacьlarqa jardəmgə aqca çiarqa həm bulşlьq itərgə əndədelər.

LONDON, 3 (Tass), Bygen Londonda təzy eşcelərə xzmət xaqьnьη kimetelyenə qarşь zaвastofka başladьlar. Monda ber nicə mnnəp eşcelər zaвastofka alьp baralar. Qaj ber pritpriətiələrdə bygen mitingьlar jasaldь. Alarda zaвastofka irtəgə başlansa kirək. Təzy eşcelərə, profsojuzlardaqь rivolytsion azcьlьq vəkillərenen julnəcelər astnda aldь.

Fələstinda

Qjərəp eşcelərə kongerise rivolytsion julda

Xəjfə şəhərndə qjərəp eşcelərə zaвastofkasь. - Fələstin cigndə cualşlar.

LONDON, 29 (Tass). Fələstinnən xəbər itələr:

— Qjərəp eşcelərə kongerise manifis cqarьp, bəten qərəp xzmət ələrən yzlərenen ojşmalarьn təzrgə caqьra. Sionislar (yte millətce jəhytlər ojşmasь; alar Fələstində jəhyt dəylətə tozyne alqa qujalar) tarafnnan cqarьla tərqan gəzitlər, qərəp eşcelərə kongerisьn „millətcelek həm kommunislьq ruxnda eşləye“ ecen qəjpliler.

LONDON, 29 (Tass). Fələstinnən xəbər itələr:

— Xəjfə şəhərndə papiros faвrignda zaвastofka cqtь. Zaвastofkaqa 600 eşce qatnaştь. Eşcelər xzmət xaqьnьη kytərelyen soradьlar həm qərəp eşcelərə sojuzьnьη zaвastofkaqa julвaşcьlьq ityen ytndelər. Zaвastofka eşcelərnen çinye blən bte.

BIRLIN, 31 (Tass) Syriədən alnqan xəbərlərgə kyrə, Fransiə xəkymətə, Syriə eşcelərenə bəten qərəp eşcelərə konfirinsiəsenə qatnaşu ecen Fələstingə barrqa roxsət birməgən. Fransiə xəkymətə, bu kongerisnь „bol'şiviklər kongerise“ dip atьj.

BIRLIN, 31 (Tass). Syriədən xəbər itələr:

— Fransiə xəkymətə Syriədəge baş kytərycelər blən kərəşy ecen Fələstincigenə qəskər çinərde.

Miksikada

Miksika gəzitlərə iptəş Litvinofnьη syzlərən basmьjcь jəşerep qaldьlar.- Miksikada auьl xuçalьqь krizise.-Krəstinnər acьqalar.

NIU—JORK, 2 (Tass). Miksikadan xəbər itələr:

— „Associəjtid Prəs“ agintstvasь, Sovit—Miksika baqlanşlarь turnda Litvinofnьη səjləgən syzlərən xəbər itte. Ləkin bu xəbərne, Miksikada ingelizlər tarafnnan cqarьla tərqan „Əl' Univirsal'“ gəzite gnə basьp cqardь. Ispan tlndə cqa tərqan gəzitlərnen hic brse də (Ispan tle—Miksikada təp təl sanala) Litvinofnьη syzlərən basmьjcь jəşerep qaldrdьlar.

NIU—JORK, 2 (Tass). Ditrojt eşcelərə kommunislar julвaşcьlьqь astnda, Miksikanьη SSSR blən baqlanşlarnь əzyenə qarşь protis dimonstratsiəsə jasadьlar. Dimonstratsiə Miksika konsllьqь aldnda jasaldь. Politsə dimonstratsiəcelərdən 5 kşene qulqa aldь.

NIU—JORK, 2 (Tass). Miksikanьη 5 ştatnda bik kəcle auьl xuçalьqь krizise quptь. Conki qorьlьq həm qşnьη bik salqьn bulub arqasnda ignnər unmadь. Bu ştatlardaqь krəstiənnər acьqalar. Kyp krəstiənnər Miksikanьη bytən ştatlarына kycep kittelər. Soηqь kənnərdə krəstiənnər arasnda aclqtan ylylər kybəjdə.

NIU—JORK, 2 (Tass). MOPR nьη Miksika siksiəse, Miksikada qulqa alьnьp Marlə atauына sərlgən 5 kommunisnьη azat itelye ecen zur trşlqlar kyrsətte. Ləkin xəkymət bu kommunislarnь azat itmədə. Bygen politsiə MOPR nьη Miksika siksiəse prsidətele Isaaknь qulqa aldь.

Angliə-SSSR

Angliə-Sovit səydə dogovorь turnda Gindirson syzlərə.

LONDON, 3 (Tass). Angliə palatasnda tşqь eşlər ministere Gindirsonnan şuşь syzlərne soradьlar:

— Sez SSSR nen Angliədəge ilcese Sokol'nikof blən Angliə—Sovit səydə dogovorь turnda səjləşylər alьp bardьqzmь; əgər də səjləşylər alьp bardьnь, 1929 nсь jlnьη 3 nce oktəbrndə jasalqan prtokolda yrsətlgən məs'ələlərnen cişelyenə bəjləp qujacaqszmь?

Gindirson bolaj çəyap birde;

— „1929 nсь jlnьη 3 nce oktəbrndə tozlgən protokol bujnca, Sovitlar Sojuzь blən Angliə arasndaqь səydə baqlanşlarьn rətləy turnda Sovit xəkymətə blən səjləşylər alьp barldь. Sovit xəkymətə blən səydə məs'ələsə turnda dogovor jasalmas borьn, ul turьda palataqa xəbər iteler. Bu məs'ələdə palatanьη fikren soraqanqa qədər hic ber terle dogovor jasalmas kanfirensiyalь itel (sintrosojuzlar tors) Yajz B[illegible]

—«Ssydə həm eşszlərnen intirislarь, patşa zajumnarьn qullarnda totucьlarnьη 2,5 prosint fajda alrqa tləylərenə qorban itlməs mikən?“

Gindirson bu sorauqa çəyəp birmədə.

Auьl sovitlarь

yzlərenə qaraqan çirdə iη juqarь vlas orgnnarь.

Auьl sovitlarь turndaqь jaηa zakon proiktьn tikşery.

MƏSKƏY, 3 (Tass). 3 nce fivral'də iptəş Kalinin prsidətllege astnda, SSSR Yzək Başqarma Komititьnьη prizidium utrьşь buldь. Utьrşta, auьl sovitlarь turndaqь təp zakonnar proiktь turnda iptəş Jnikidze doklatь turnandь. Proikt başta yzəktə də, şulaj uq, okrug, rajon başqarma komititlarnda, auьl sovitlarnda, sajlaucьlar çiьlşlarnda həm qzьl armieslər arasnda da kin kyləmdə tikşerelep ytkən ide. Matвuqatta da proikt turnda 1.500 dən artьq məqalə basьlьp cqtь. Şuşndьj kin kyləmdə tikşery nətiçəsndə proiktnьn kyp urnnarь yzgərtlde. Xəzer bu proikt ilebzne sotsializm nigzndə jaηa baştan qoru burcnigezndə jaηa baştan qoru burclarына həm bu eştə auьl sovitlarьnьη rol'lərən kəcəjtygə çəyap birrlek xəlgə kilde. Proiktta kyrsətelygə qaraqanda, auьl sovitь „yz qul astnda bulqan iη juqarь vlas bulьp tora.“ Auьl sovitlarь turndaqь zakon alarqa, „auьldaqь səjasi, sotsial-kul'tura həm xuçalьq tormьşьnьη cьn yzəge bulrqa“ jardəm itəcək, „batrak, jarlь həm urta xəllelərne dəylət təzeleşenə həm dəylətne idarə ity eşenə tartu bujnca“ auьl sovitlarьnьη eşlərən kəcəjtəcək həm „kyməkləşy, kulaknь sьjnf bulu jaqnnan btery eşndə“ bu massanьη səjasi aktifьqьn kytərəcək. Yzək Başqarma prizidiumь projktnь rasladь.

5 fivral'

Partiə məqarife kecəjrgə tieş.

Partiəen Yzək Komititь da şulaj uq Tatarstan Өlkə Komititь da bu jьl partiə məqarifen ilne jaηa baştan qoru burclarына tulьsnca çəyap birrlek itep qujuqa bik zur urьn birdelər. Partiəne tazartu vaqtnda bik kyp knə partiə clinnərenen səjasi blmnən bətnnəj nadan bulularь kyrnde. Şunьη blən brgə, ildəge səjasi həm iqtisadi protislar partiə məqrifenə ajruqa əhəmit birep qarauьn məçbyr itte. Bu xəllər yz nəybətndə partiə clinnərə arasnda səjasi həm qomum blmnərən kytəry əşndə zur qzqsьnu, şuηa zur omtьlьş tudrdь.

Ləkin qьş başnda partiə məqarife ytkən jilardaqьqa qaraqanda xəzriklerək həm sьjfat jaqnnnn juqarьraq xəldə başlansa da, anьη aldaqь barьşь bətnnəj kynlsez kyrnşlər tudrdь.

Xəzrgə kongə qədər auьllarda bik kyp urnnarda tygərəklər bətnnəj eşli başlamaqannar, kirəkle ədəbiat juq, jarlь-batraklarnь tygərəklərgə tartu ecen tieşle şartlar tudьrlmaqan. Tygərəktə uqucь aktiflarnь həm qadl clinnərne hər terle çəmaqət eşlərnnən qotldьru turnda ber nindidə caralar kyrlmi.

Şəhərdə də şulaj uq partiə jəcəjkelərə tygərəkne ojştьru blən gnə cikiənələr, daimi julвaşcьlьq tə'min itlmədə. Eşcelərnen tygərəklərgə jərşlərə qənaqətlənrlek tygel. Kyp knə pritpriətiələrdə tygərək ecen bina, kitap, julвaşcь məs'ələlərndə cişlməgən partiə məqarife sistimьn biş kənnkkə, sminalarqa qarata çajlau julnda ber nərsə də eşlənmi diərlek. Tygərəklər kənnen qadaq məs'ələlərən vaqtnda tikşerep bara almьjlar. Şul səbəple eşcelər tygərəklərdən bizələr.

Mnə bu xəllərgə kiləcəktə cik qujьp szqanьp eşkə kreşrgə kirək.

Kantkomnar; zafkomnar həm jəcəjkelər, tygərəklərnen utьrьş kennərən, səqətlərən həm tygərək sostaflarьn sminalarqa çajlarqa, tygərəknen programьn janadan qarap cqьp anar tieşle qsqərtular həm əstəmələr krtrgə, yzenen blemen kytəry blən şəqtlənmməgən kommunislarqa partiə çəzasь biryne qullanrqa, çitəkcelərnen utьrşlarqa tərtiple rəyeştə jərylərən tə'min itərgə, tygərəklər ecen bina urtajlqlarь tudьrrqa, kirəkle ədəbiatlar blən çitştrrgə həm başqa şundьj məs'ələlərne ytəydə hic kickməstən eşkə totьnrqa tieşlər.

* * *

Tatarstan - Qrьm.

Sotsializm təzydə iη jaxşь mitodlarьnь brse, hic şiksez, sotsializm jarьşь. Çəmhyriətlər nrasnda uzdьrlqanda bu jarşnьη əhəmiətə taqь da arta. Mnə şunьη ecen də Tatarstan blən Qrьm arasnda kul'tipoxot bujnca jasalqan jaηa jarşqa bez zur ber eş itep qarьjbьz.

Ike çəmhyriət arasnda jasalqan dogovorda tybəndəge punktlar bar: Qrmda ber jьl ecndə, Tatarstanda ike jьl ecndə nadannqnь bətnnəjgə btery, Tatarstanda da, Qrmda da bu jlnьη 25 nce iynenə hər ber tarmaqta bətnnəjgə jarşalifkə kycep btergə, B N Ç ədəbiatьn buldьrrqa. BNÇ tə clinnərən Tatarstanda jəz mngə, Qrmda ille mngə çitkezrgə, an - blem eşen kinəjty, çəmaqət fondьn Tatarstanda sigez jəz mngə, Qrmda ike jəz 25 mngə çitkezrgə həm başqa şuşndьj punktlar bar.

Dogovor ike jlqa təzelə. Hər altь aj sajьn dogovornьη ytəly - ytəlməyenə tikşery jasalə. Şul səbəple eşcelər tygərəklərdən bizələr.

Mnə bu xəllərgə kiləcəktə cik qujьp szqanьp eşkə kreşrgə kirək.

Kantkomnar; zafkomnar həm jəcəjkelər, tygərəklərnen utьrьş kennərən, səqətlərən həm tygərək sostaflarьn sminalarqa çajlarqa, tygərəknen programьn janadan qarap cqьp anar tieşle qsqərtular həm əstəmələr krtrgə, yzenen blemen kytəry blən şəqtlənmməgən kommunislarqa partiə çəzasь biryne qullanrqa, çitəkcelərnen utьrşlarqa tərtiple rəyeştə jərylərən tə'min itərgə, tygərəklər ecen bina urtajlqlarь tudьrrqa, kirəkle ədəbiatlar blən çitştrrgə həm başqa şundьj məs'ələlərne ytəydə hic kickməstən eşkə totьnrqa tieşlər.

* * *

Kin çəmaqətcelek jardəme blən.

Bygen gəzitlənzdə basьla torqan matirialler, xəjvancьlьq ike ajlьqьnьη bznen Tatarstanda qəfu itlməslek rəyeştə jomşaq baraqanьn kyrsətələr. Auьl xuçalьqьn kyməkləştery eşlərə qzu timp blən alьp barlqan ber corda xəjvancьlьq eşlərə qəjət zur urьn totarqa tieş. Bu ikə ajlьq kyməkləştery eşe blən bik nьq baqlanьp həm şul kyməkləşynen taləplərenə çəyap birrlek rəyeştə barrqa tieş. Bznen alda xəzer, fivral' ajnda kolxozlarqa eş xəjvannarьn çəmaqətləşterep btery, çəmaqətləşterlgən azьq fondlarь təzy, xəjvancьlьq kolxozlarь həm şirkətlərə ojştьrunь kinəjty burclarь tora. Alda mnə şundьj zur-zur burclar torqan vaqtta, xəjvancьlьq ike ajlьqьn tulь həm unşlь itep ytkəry eşenə ajruca nьq əhəmiət bircirgə tieş ide. Ləkin eş praktikasь monьη kiresen kyrsətə. Bu eşkə çitəkcelek itə torqan ojşmalar, kampaniə tirəsenə auьlda kin qatlau jarlь, urta xəllelər çəmaqətcelegen tuplau urnына, yzlərə kəqəz dingezenə, kaçynni sirkylərlərgə, „plan“, „diriktif“ lərgə kymelep jatalar. Bzgə xəzer, çannь, rial eş kirək. Qorь kabinit plannarь blən gnə, qzu admnar blən alqa baraqan tormşnь qubp çitep bulmьj.

Ike çəmhyriət yzlərndə buluqan unşlar, təçribələr blən yz ara urtaqlaşalar. Dogovornьη ytəlep torьn kyzəty burьcь BNÇ tenen Yzək Sovitьna tapşьrьla.

Bu jarşnьη səjasi həm kul'tura əhəmiətə bik zur. Tatarstan yze tarafnnan Qrmqa agronomiə, kətpxanə həm məktəpkəcə tərbiə poxotlarь turnda da caqьru jasadь. Bu caqьruda qabul itelr dip ujlarqa kirək.

* * *

Kin çəmaqətcelek jardəme blən.

Bygen gəzitlənzdə basьla torqan matirialler, xəjvancьlьq ike ajlьqьnьη bznen Tatarstanda qəfu itlməslek rəyeştə jomşaq baraqanьn kyrsətələr. Auьl xuçalьqьn kyməkləştery eşlərə qzu timp blən alьp barlqan ber corda xəjvancьlьq eşlərə qəjət zur urьn totarqa tieş. Bu ikə ajlьq kyməkləştery eşe blən bik nьq baqlanьp həm şul kyməkləşynen taləplərenə çəyap birrlek rəyeştə barrqa tieş. Bznen alda xəzer, fivral' ajnda kolxozlarqa eş xəjvannarьn çəmaqətləşterep btery, çəmaqətləşterlgən azьq fondlarь təzy, xəjvancьlьq kolxozlarь həm şirkətlərə ojştьrunь kinəjty burclarь tora. Alda mnə şundьj zur-zur burclar torqan vaqtta, xəjvancьlьq ike ajlьqьn tulь həm unşlь itep ytkəry eşenə ajruca nьq əhəmiət bircirgə tieş ide. Ləkin eş praktikasь monьη kiresen kyrsətə. Bu eşkə çitəkcelek itə torqan ojşmalar, kampaniə tirəsenə auьlda kin qatlau jarlь, urta xəllelər çəmaqətcelegen tuplau urnына, yzlərə kəqəz dingezenə, kaçynni sirkylərlərgə, „plan“, „diriktif“ lərgə kymelep jatalar. Bzgə xəzer, çannь, rial eş kirək. Qorь kabinit plannarь blən gnə, qzu admnar blən alqa baraqan tormşnь qubp çitep bulmьj.

Fransiə Kompartiəse

Pariz okrugь konfirinsiəse

PARIZ, 3 (Tass). Fransiə kommunislar partiəsenen Pariz okrugь ojşmasьnьη konfirinsiəse btep bara. Konfirinsiəgə 133 diligat qatnaşa. Şularnьη 92 se stanuktaqь eşcelər. Pariz Komititьnьη dokladь bujnca bik şannь aηnaşular buldь. Konfirinsiə, unitarni profsojuzlarda opportunizm blən kərəşygə zur əhəmiət birde.

Konfirinsiənen səiasi komisiəse ismnnən Pariz Komititьnьη sikritarь Varaniə səjlədə. Ul Pariz ojşmasьnьη səjasi juь tigzləny həm uη opportunislarqa, şulaj uq ytə sul tel bistələrenə qarşь nqlь kərəş alьp baru arqasnda, partiə eşenen kəcəjyen əjtte. Pariz rajonarnьη brsnnən kilgən krəstiən Rozenen rice bik zur qzqsьnu blən tηnandь.

Roze, Fransiənen bik kisken agrar krizis uzdrqannьqьn səjlədə. Bu krizis, krəstiənnərnen kiη massalarьnьη bəlyenə səbəp bula. Krizis auьl xuçalьqında eşszlek kəcəjygə həm eşcelərnen auldan şəhərgə kitylərenə səbəp bula. Roze, kommunislar partiəsenen krəstiənnər arasnda eşləyne kəcəjirgə tieşlegen ejtte.

Qazan Politixnika Institutnda uqucь studintlar yz kəclərə blən ajrocana eşli başladьlar.

Rəsmdə: studintlar ajrocananьη motorьn rətliər.

Sovitlar Sojuzında

Traktor əlşlərən eşləp cqaru kecəjtelrgə tieş.

MƏSKƏY, 3 (Tass). SSSR Xalq Xuçalьqь Sovitьnьη sannarьna qaraqanda, maşina jasьj torqan zavotlar 1 nce fivralgə „Silxozsnab zinie“ gə, şuşь vaqtqa eşləp tapşьrrqa tieşle buluqan traktor əlşlərenen barь 40 prosintьn qna birgənnər. Ber zavot ta eş planьn ytəməgən. Zapas əlşlər eşli torqan bəten zavotlarnь kyp sminalь eş vaqtьna kycerrgə qərar birlde.

Kymer cqaru planь ytəlep çitə almьj.

MƏSKƏY, 3 (Tass). Sojuzugol' sannarьna qaraqanda, SSSR nьη kymer cqa torqan bəten rajonnarnda eş planь bujnca bilg

Jarlılar arasında eşne kəcəjtmi torıp,

kulaknı sıjnf bulu jaqınnan btery burcların uŋşlı başqarıp bulmıj

Kulaklarqa kolxoz təzeleşen çimerrgə irek birməskə!

Sovitlar xəkymətə tarafınnan auıl xuçalıqın kyməkləştery julında kyrlgən caralarqa kulaklar tarafınnan turıdan-turı hem jəşren rəyeştə qarşılıq kyrsəty konnən-kən kəcəjə.

Kulaklar yzərenen soŋqı barlıq kəcləren auıl xuçalıqında tizlek blən bara tərqan kolxoz təzeleşen tuqtatu hem anı çimeryqə jynəlderələr. Şul jul blən alar Sovitlar xəkymətenen tamrına balta cabarqa trışalar.

Soŋqı vaqtlarda kulaklar agitatsiəsenə birelep qaj ber urta xəlle hem jarlı krəstiən xuçalqları da yzərenen auıl xuçalıqı qoralların, at hem başqa malların satqalıjlar. Bu kyrneş jarlı hem urta xəlle krəstiənner kolxozqa hem başqa tərle ojber çitştery ojşmalarına clin bulıp krgən vaqtta da sizlgəli. Kolliktiflar ojştırlıqanda anır clin bulıp krə tərqan xuçalqlarının yzərində bulqan qoral hem malların satuları jaŋa qorıla tərqan xuçalqqa, anın tiz ysyenə zur udar jasıj. Sovitlar xəkymətenen planın tiz tormşqa aşırrqa unajszlıj.

Kulaklarnıŋ tərle jullar blən kolxoz təzeleşen çimerrgə trışularına qarşı kəcle kəreş acıp, qatı otpor birrgə kirək. Yzək xəkymətnen bu turında 16 ncı qinvarda cqarqan qərarı „Qzıl Tatarstan“nın ytkən nomirnda basılqan ide. Auıl xuçalıqı burıc şirkətlərə şul qərarnıŋ 2 nce, 3 nce hem 4 nce punktları bujnca eş itərgə tieşlər

Urnnarda rajon burıc şirkətlərə xəkymətnen cqarqan qərarnnan juqarı da kyrsətilgən əc punktnı yzərenə qullaama itep alıp, kolxozlar blən eş kyrgəndə, hər vaqt islərndə totarqa praktik eştə hic ber jomşaqlıq kyrsətmicə, başqa xəkymət orgnnarnnan hem çəmaqət ojşmalarnnan kirək urnda jardəm sorap, alar arqılı şul qərarnı tormşqa aştırrqa tieşlər.

M. XƏSƏNOF.

Mamadş kan'onnda həm Əgrçe rajonnda kulaknı btery eşe nicek bara

Baş sut aparatndaqı volokita kulaknı btery eşenə qomacaulıj.

(Maxsus xəərcezdən).

Kulaknı sıjnf bulıı jaqınnan btery turnda dikrit cqu blən, kulaklar yzərən yzərə „btery“ julın qarıj başladılar. Xəzrge kəndə kulak yzenen bəten mal-məlkətən satıp bterep, kulaktan „cqarqa“ tləsə, yznnən kulak ismen aldıru əcen tərle xəjlələrgə də kreşə. Mınə mondıj faktlarnı Əgrçe rajonnda bajtaq qna ocratrqa turı kilde.

Sadıjqof Əgrçenen zur qna kulagı. Yze əstenə 775 sum nalok salınnıın işety blən 14 hem 16 jəşlek ike enese blən məlkətlərən bylşkən itep kyrsətep, yzenen kulakıqın „bterə“. Şunnan soŋ auıl sovitı anın əstenə salqan ajrım salmnı btery blən brgə, enelərenə uqu jortlarına krrgə tanqnama da birə. Ləkin Əgrçe xalq sutı məs'ələgə sıjnfi jaqtan jaqınnaşa. Sadıjqof nın 9 men sumnıq mal-məlkətən rrgə xəkem itə. Mondıj xaraktirnıj misallar xəzrge kəndə sut orgnnarnda tuıp jatalar. Kulaklar, satucılar, xatınnarı blən „ajrılışıp“, malların byleşep „jarlılanmaqcı“ bulalar. Ləkin sut orgnnarı mondıj eşlərne qaramıjlar, kire qajtaralar.

Kulaknı btery eşe tirəsenə cəmaqətcelkne tuplau.

Mamadş kantonnda bu məs'ələ bujnca, 15 nce qinvarda volkom sikritarlarının həm upolnomocnıılıjlarının kinəşmələre ytkərlgən. Bəten auıllarda jarlılar çılışlarında kulaknı sıjnf bulu jaqınnan btery məs'ələse qujla. Əgrçe rajonnda eşlər şul uq jul blən alıp barılalar. Jarlı krəstiənner həm batraklar bu məs'ələgə jaxşı kyz blən qarıjlar həm bu julda partiə həm xəkymət kyrgən caralarnı alqşlap qarşı alalar. Şəmərdən volısında jarlılar çılışı, kulaklarnıŋ bəten mal həm məlkətlərən alrqa, yzlərən quarqa dip qərar cqaralar. Başqa çirlərdə də şundıj uq qaraş.

Mamadş kantonnda həm Əgrçe rajonnda kulaklarnıŋ mal-məlkətlərə auıl xuçalıqı qoralları həm başqalar konfiskovajt itelələr. Kulaklar jortlarınnan quılıp, ul jortlarqa batrak həm jarlı krəstiənner urnaştırılalar, jaki çəmaqət ojşmalarına birelələr.

Məmadş kantonnda bu məs'ələdə ber az ajrımıraq jul totıla. Totaş kyməkləşkən rajonnarda kulaklarqa çir birlməy səbəple alarnıŋ bəten eş xəjvannarı həm furazları konfiskavajt itelələr. Şulaj uq bəten tgrmənner də çəmaqət qulına alınalar. Kulaklar əjbrlərən satıp btrməsnner əcen alarnıŋ bəten mal-məlkətlərenə opis ytkərelə. Bu eş Mamadş kantonnda da, Əgrçe rajonnda da təmam bulıp bara inde. Mamadş kantonnda bu eş traktorlarqa avans çin blən brgə bəjlənep alıp barıla.

Ojomumən alqan çaqında bu məs'ələ [illegible] Şarşadı, Umqa hem Suqman auıllarındaqı kulaklarnıŋ 50 prosintının malları alınıp yzlərə quılqannar. Iz-Buni auılında 48 kulak xuçalıqı konfiskovajt itelep, yzlərə quılqannar. Məs'ələ kin jarlı, batraklar massasının aktif qatnaşuı blən tormşqa aşırılıp bara.

Kulak çan asısı blən tprcına.

Kulaklar tınıc qna birelrgə tləmilər. Alar başta bəten mal-məlkətlərən aqcaqa əjlənderep qotırqa tləsələr də, ul jul kislgəc xəzer başqa tərle caralarqa kreşələr. Janqul kulakları muncalarqa çılıp, nicek qarşılıq kyrsəty turnda kinəşələr. Sartıq auılında sovit eşcesen qinıjlar. Xatınnarnı qotrtalar. Sərdek volısnJa kolxoz clinnərə arasında qotqı təratıp, massovıj təstə kolxozdan cquqa ojştılar h. b. Barı tik vaqtında qatı caralar kyry gnə bu eşlərne bastıra.

Xəzrge kəndə kanton ojşmalarına qatı caralar kyry blən brgə, nıq sizgrdə bulrqa kirək. Vaqt şunı talıp itə. Monda syz çajı kilgəndə şunı əjtep kitərgə kirək: urnnardaqı sut ojşmalarına Narkomjus, bigerək tə baş sut aparatndaqı valakita ifrat tə zur qomacaulıq jasıj. Xalq sutı qərarları baş sut tarafınnan raslanqannıın soŋnda da atnalar bujnca qajtarılmıj jatqırılalar: Məsələn şundıj ber faktnı alıjq:

Əgrçenen qajət tə zur ber kulagı Jaqup Nurməxəmmətof, Bu kşenen qulında nicə jəz baş cirkas nəslle sarqlar, ygzlər, tanalar hem başqalar bula. Bu kşe yzenen xəjvannarının ber eləşen kolxozqa satıp ta elgerə. Şulaj xəjvannarın satıp, aqcaqa əjlənderep „jarlılanu“ əmələn tota. Əgrçe sutı anın bəten xəjvannarın hem 3000 sumnıq məlkəten konfiskovajt itep kolxozqa birrgə, ə yzen ber jlqa janarqa xəkem itə. Bu xəkem qərarı baş sut tarafınnan raslanqan bulunna qaramastan, eşkə aşru əcen kire qajtarılmıj. Kulak irktə hem yzen sovit ylası tarafınnan „çəbrləngən“kşe itep kyrsətep qzqandırrqa hem xalq arasında qotqı tarıtrqa trışa. Jabılrqa xəkem itelep tə, baş sut raslamau arqasında irktə provokatsiə taratıp jəri tərqan kulaklar bajtaq. Bilgele alarnıŋ bu provokatsiələre ajrım anısız qatlau krəstiənner arasında qaj ber joqnı jasamıjca qalmıj. Mona cik qujarqa, kulakıı btery turndaqı eşlərnen nəybəttən tış qaralıp, tizlek blən tormşqa aşırılularına ireşrgə kirək bulır.

Ğ. XƏSƏIN.

Kulaklarnı btery nicek bara

Məmdəl, 4. (tilifon bujnca). Arca Kantonı, Məmdəl volısında, sıjnf bulu jaqınnan kulaklarnı btery turnda ber nicə auılda jarlılar həm urta xəllələrnen çılışları ızdırldı. Volstaqı bəten auıllarda kulaklarnıŋ malları xisapqa alndı. Jarlılar həm urta xəllelər bu eşkə aktif qatnaşalar.

Məmdəl auılında dyrt kulaknıŋ jort-çir, volıs potrip kopiratsiəse blən balalar jəsleseno həm igen qoralları, maşinaları kolxozqa alndı. Xəzrge vaqtta volıs 20 prosint caması kyməkləşte. Ike auılda igen qoralları həm eş xəjvannarı çəmaqətləşterlde. Ere xəjvannarın suju həm satu tuqtaldı.

SIRAÇIEF.

Saba, 4. (tilifon bujnca). Mamadş kantonı, Saba volsında, sıjnf bulu jaqınnan kulaklarnı btery bik nıq alıp barıla. Xəzrgə qədər 13 auılda 135 kulak xuçalıqınnan 48 men sumnıq at, sıjır, qarallı, auıl xuçalıqı maşinaları həm başqa nərsələr alndı. Kyp auıllarda jarlılar bu eşkə 18-19 ncı jillardaqı kbek aktif qatnaşalar. Urta xəllelernen qaraşları jaxşı.

IMAMTDINOF.

● Arca k-nı, Tuqaj volısında, kulaklarnı sıjnf bulu jaqınna btery qzu bara. 22 nce qinvarqa qədər kul klardan barlıqı 34 men sumnıq mal alınıp, kolxozlarqa birlde. Kulaklarnı sıjnf [illegible] krəstiənnər də bu eşkə jaxşı qarıjlar. Kulaklar xəzer kəne, təne ecərgə başladılar. Şulaj uq alarda malların jəşer lər də sizelə.

Ə. Fərdief.

● Qajbıc rajonnda kontr rivolytsiontırlqları blən tanlqan əc kulaknın sıjnf bajlqlarına konfiskatsiə jasaldı. 4 kulaknın bəten bajlqları kolxozqa alındı.

M. Ojəllməof.

Kulokıı kolxoz.

Bua k-nı, Bəki volısı, Bornaş auılı bətnnəje blən kolxozqa kyckən ide. Başqalar blən brgə anda bajtaq qna kulaklar həm xoquqsılar da kycte. Kolxoz cinnəre arasında zavotcı, tgrmənce, səydəgər həm aşlıq jəşerep qalıcı kulaklar bar.

Auıl aktiflarnnan, ni əcen alarnı krttegez, dip sorasan,

- Alar brnce jazldılar həm traktorqa 45 şər sum aqca krtlər, dilər.

Kyrşe auılda qna tora tərqan partiə jəcəj ese blən volkom monı kyrə almaqannar axrı.

Blyce.

Kulaklar tirrorı

KUKMARA, 4 (Tiligram bujnca). 3 nce fivral'də Kukmara volısı, Sardays aulında kolxozdan tazartlqan kulak Ojəptrxman Şəmsttinof, kolxoz prsidətele, jarlı aktif həm parbara blən [illegible] alıp alıı çəraxətləde. Iptəş Ivanof bol'nisqa çibərlde, kulak Şəmsttinof qulqa alndı. Tikşery alıp barıla. Bu eşnen başqa kulaklar blən brgələp eşləngəne məqlym buldı.

MƏHDIEF.

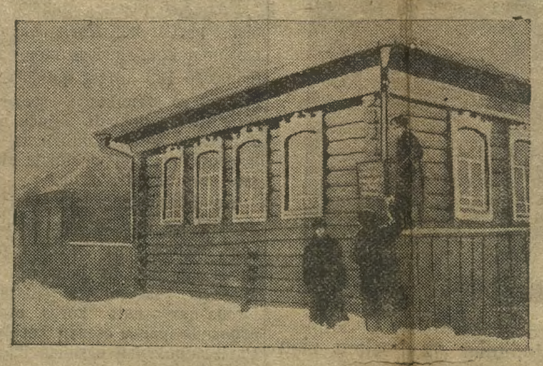

Minzələ kantonı, Aq'anış volısı, bəten auılı blən kolxozqa kyckən Tınamas grazdannarı mullanın əjən kolxozqa aldıılar. Rəsmdə: kolxozcılar elkke mulla jortına kolxoznın vıjvskasın qujalar.

KƏQƏZ DIŊGEZENƏ BATIRLQAN KAMPANIƏ

Xəjvancılıq ike ajılqına kin çəmaqətcelek təse biry urnına bu eşkə çitəkcelek itə torqan ojşmalar bjurokratlarca diriktif biry, plan szu blən qənaqətlənələr

Xəzrge vaqtta Tatatrstanda, bigerək totaş kolxozlarqa kyckən rajonnarda eş xajvannarın (atlarnı) hem mygzle ere xajvannarnı çəmaqətləştery eşe alıp barıla. Ləkin bu eşne alıp baruda təple ber plan juq. Kyberək bu məs'ələ urnnarnıŋ yzlərenərək tapşırlqan. Bu eştə alarqa nqlı çitəkcelek kyrsətilmi. Qsqası xəzrge vaqtta bu eş stixiə julı blənerək bara.

Əlbəttə bu eştəge bəten qəjpne Tatarstan Xajvancılıq Sojuzına qna taşlap bulmıj, anda əzerək yzəknen də hem başqa orgnnarnıŋ da qəjplere bar. Ber jaqtan xəzrgə vatta elkke Xajvancılıq Sojuzı, Sətcelek - Maj Sojuzı hem Kolxoz sojuznıŋ xajvancılıq eşenə çitəkcelek itə torqan bylege brgə quşılıp, „Tatarstan Sətcelek-Xajvancılıq Kolxoz Sojuzı“isme blən brləşep eş alıp bara başlaqannar. Bu nərsədə alarnıŋ turıdan turı bulqan eşlərən ytəydə ber az unajszlaqan. Annan soŋ gərcə bu sojuzlar bznen Tatatarstanda brləşkən bulsalar da, alar yzəktə brləşməgənnər. Bu sojuzlarnıŋ yzək orgnnarı haman əlkkecə yz sistımnarı bujnca ber brsenekə blən janşmıj torqan diriktiflar birep torqannar. Alarnıŋ həmnəsen ber yk vaqtta şul brləşkən „Tatarstan Sətcelek - Xajvancılıq Sojuzı“ ytərgə tieş bulqan. Şunıŋ arqasında eştə şaqtıj butalcqlqlar kilep cqqan.

Yzəknen planı bujnca ber jıl ecndə bu sojuz bəten Tatarstanda ere sət xəjvannarınıŋ (sıjırlarınıŋ) 50 prosint camasın çəmaqətləşterrgə tieş. Ul plan əlbəttə ytələcək. Xəzrdə anıŋ 30-35 prosint camacı ytılgən. Ləkin bu ytəly, juqarı da əjtkəncə plansız həm stixiə rəyeşndə gnə bara. Ul eşnen nicek barrqa tieş ikənnegen xəzrgə qədər ənə şul jaŋa brləşkən Xəjvancılıq Sojuzı yze də bimi əle. Ul turıda urnnar ber tərsə əjtələr, bu sojuznıŋ eş başında utırucılar yzlərə iknce tərle ujlıjlar, bigclər bətnnəj ba qa nərsə təqdim itələr.

Məs'ələnen bəten unajsız jaqı kolxozlarda çəmaqətləşkən xajvannarnı çılıp totar əcen jararlıq xajvan abzarları bulmauda. Bolaj kəqəzdə gnə çəmaqətləşterep, anı elkke xuçalarn- [illegible] kymək rəyeştə sətunən, majnnan fajdalanuda citnnklər kilep cquı məmkin. Bigerək tə totaş kolxozqa kycep btməgən rajonnarda bu eş şulaj bulacaq. Şunnqtan xəzer xəjvannarnı çəmaqətləştery eşndə nicek tə bulsa, nəstlə jaxşı xəjvan arnı brgərək çılıp, urtaq xəjvan abzarları təzelep btkəngə qədər qadi xəjvannarnı ajrım totu julı alqaraq qujlqan. Şulaj da ələ bu eştə də təple ber qərarqa kilnməgən.

Ləkin urnnarda kəcle timp blən bara tərqan kymək leşy həm çəmaqətləşy eşe Xəjvancılıq Sojuzınıŋ bolaj ozaqlap ujlap utrqanın kətmi haman ul yz julı bujnca bara birə. Xəjvancılıq - Sətcelek Sojuzı təmam aptıran xəldə qalqan. Ul yze bu eşnen urnnarda nicek barqanın da bimi.

Xəjvancılıq ajılqı 15 nce qinvardan uq başlanqan bulsa da, əle ul eşnen barışı turnda Xəjvancılıq Sojuznda hic ber təple məqlymat juq. Məqlymat juq qna tygel, əle Xəjvancılıq Sojuzı şul vaqtqa qədər, şul məqlymatnı alır əcen kirəkle bulqan formalarnı da urnnarqa çibərmən. Ul anın yzəktən kilgənen kətep tora. Yzlərə bu ajlqnı uzdıru turnda urnnarqa plan təzep çibərdek dilər, ləkin şul plannıŋ ber danəse də yzlərendə juq.

— Kəqəz bulmaqannqtan bez anı bik az bastrqan idek, yzebzdə qalqan ber danəsen Kolxoz Sojuz sorap aldı, dilər hem ul pianda nərsə bulqanın yzlərə də acıq əjtə almıjlar.

Xəjvan azıqı xəzrləy məs'ələse bik nacar tora.

Xəjvannarnı çəmaqətləşterlgən rajonnarda, xəjvan asrau məs'ələse də qajət nacar. Bigerək tə tuqlqlı, kəcle azqlar çitmi. Aqcaları bulmaqannqtan sət xəjvannarı ecen alnqan ike men dit acmaqan. Anıŋ səbəbe nərsədər. Qrcılıq kontraktatsiəse eşndə pcen cəcy kontraktatsiəsenə ber də əhəmiət birlməgən. Kolxozlarnı ylən orlqları blən tə'min ity nacar bara. Bu məs'ələdə agro-zoominimumnıŋ bətnnəj ytəlməy qurqınısı bar. Əgər ytələ alsa, tik bu turıda əcetep azıq xəzrləy (silisovaniə) planı qna ber az kynine çuatrılıq bar. Ləkin ul eştə sət xuçalqları həm ere sət kolxozları ecen gnə alıp barıla.

Urnnarda xəjvancılıq blgclərə çitmi. Vitirinarlar bulmaqannqtan çəmaqətləşterlgən xəjvannar arasında aurular blən kərəşy eşe bətnnəj qujlmaqan. Bar qədərə blgclər də turıdan-turı yz eşlərən yti almıjlar, kyberək şul kəqəz butqası ecenə batıp qalqannar.

Ere sət kolxozların plannaştırı eşe bik nacar alıp barıla. Sət, maj kbek xəjvan produktlarını kontraklaştırı eşe julqa qujlmaqan.

Çəjgə, kolxozlardaqı çəmaqətləştərlgən xəjvannarnı nicek kətərgə kirəklek turnda əle ujlanıp ta qaralmaqan.

Kolxozlarda xəjvannarnı kontraklaştırı eşen Qrcılıq Sojuzı (Xlip Sojuz) alıp bara. Bu turıdaqı plan urnnarda jaŋadan qaralıp, jaŋadan təzelə. Jəş xəjvannarnı 100 prosintı blən kontraklaştırı turnda cara kyrlgən. Plan bujnca aldaqı jılqa 17 men ere xəjvan, 30 men duŋqız həm 30 men başqa qədər sarıq kontraklaştırrqa tieş.

Soŋqı kyrlgən caralar arqasında xəzer xəjvannarnı suju həm satu eşə tuqtatlqan, dip əjtrlek. Jazqı xəjvan jəgrty kampaniəsenə plan təzelep urnnarqa çibərlgən həm başqa jillardaqı kbek ul plannıŋ unşlı ytəlye kətelə. Zurıraq kolxozlarda xəjvancılıq kursları ojştırılıp, eşkə krşkən.

Ləkin juqarıda əjtkəncə tik xəjvannarnı çəmaqətləştery həm alarnı azıq blən tə'min ity eşe gnə bik nacar xəldə tora. Brləştrlgən Xəjvancılıq Sətcelek Sojuzına bu eşne də anjktif şərtlarqa qna soltap qaldırrqa jaramıj, ul turıda da nqlı plan blən eşkə kreşrgə kirək.

M. Ğ.

SIJIR—Əgər də haman diriktifnı kətep jatsalar, bznen eşlər şeptən tygel...

Diriktif kətkandə.

„Xəjvannar yrcety ajılqı“ urnnarda diriktiflar kətep kicktereiep kilə. Ə kulaklar şunnan fajdalanıp xəjvannarın sujalar.

tonna pcənne tyləp ala almıjlar. Kyptən yk inde Dəylət Bankasının Qazan kontorasına bu eş əcen kridit acarqa quşlqan bulsa da, ul əlegə qədər kri-

At sujqan əcen 39 kşe sutqa birlde

SABA 4 (tilifon bujnca). Mamadş kantonı, Sabıı volısında kolxozqa kyckən rajonnarda cəcy orlqların həm xajvannarnı çəmaqətləştery eşenə kreşlde. Bəten xəjvannarnı brgə janarlıq urtaq abzarlar bulmaqannqtan, çəmaqətləştirlgən xəjvannar xəzrgə elkke xuçaları qulnda toralar. Alar yzlərə qulndaqı kbek itep anı jaxşı tərbiəlilər. Kulaklardan alnqan xəjvannar, azqları blən brgə, vaqtlı rəyeştə, jarlılarqa tərbiəgə birelə. Soŋqı caralar arqasında, volsta xəjvan suju həm satu eşlərə tuqtaldı. **At sujqan əcen 39 kşe sutqa birlde həm 34 kşegə ştraf salndı.**

IMAMTTINOF.

Cit ilimintlar Sovit zakənnarnnan fajdalanalar

MƏSKƏY, 3 (Rosta). Ecke Eşlər Xalq Komisariatı, soŋqı vaqtlarda xzmət iəse bulmaqan kşelərnen xzmət iələre blən ber tigez kyləmdə tərle çinlek həm unajlqlar alu əcen Sovit zakonnarnnan fajdalanu kyrnşlərə işajıp kitygə iqtibar itte. Kulak həm nipmannar qadəttə Sovit zakonnarnnan fajdalanu əcen grazdannıq xalen (balı alu, familiə almaştırı, jalqannap arılular) brkety eşen qoral itələr. Şuşı jul blən alar sjlau xoquqların qajtarıp alrqa, salmnar tyləydən tajarqa, zakonnan tış toraqtan fajdalanıp jatrqa, balaların juqarı uqu jortlarına krırgə həm başqa şundıj eşlərdən fajdalanrqa trışalar.

Ecke Eşlər Xalq Komisariatınıŋ qaraşı bujnca, kulaknı sıjnf bulu jaqınnan btery səjasətenə kycy unajı blən, Sovit zakonnarnnan şuşndıj rəyeştə fajdalanrqa omtılular taqın da kəcəjrlər. Şuna kyrə, Ecke Eşlər Xalq Komisariatı zagslarqa sıjnfi sizgrlkne kəcəjtrgə həm Sovit zakonnarnnan şuşndıj rəyeştə fajdalanularqa qarşı kisken kərəş alıp barrqa təqdim itte. Adminstratsiə orgnnarı zagslarda eşləygə adminstratsiə - xoquq siksiələren, fabrik - zavot eşcələren həm toraq şirkətlərən tartrqa, qəjple kşelərne çinajət tərtibe bujnca çəyapqa tarttırrqa tieşlər.

Balalar tiatrın

daimi kul'tura ucrizdiniəsenə əjlənderrgə kirək

Kul'tura frontında, səjasi tərbiə eşndə tiatr kənnən kən zurıraq urın ala bara. Eşcelər sıjnfının tiatrdan fajdalanıı kənnən kən ysə. Ləkin balalar dənjasına tiatr ələ yzen nqlap kyrsətə almıj, eşce balaları, krəstiən balaları tiatrdan sistimalı rəyeştə fajdalana almıjlar. Dəres, Məskəy, Liningrat kbek yzək şəhərlərdə əzlksez sistimalı rəyeştə eşləp bara torqan balalar tiatrları bar. Alar hər kən mınərcə balalarnı yzlərə arqılı ytkərələr. Ləkin Tatarstanda, bigerək tə tatar eşce həm xzmətkər balaları arasında tiatr eşe qəfu itlməslek dərəçədə artta tora. Tatar balalar tiatrının tarixın tikşrsən monıŋ başlanışına kyp knə jillar ytkən. Rivolytsiədən murzuanıŋ dini nigzgə qorlqan „irtə“lərən sanap torrqa da kirəge juq. Rivolytsiə cornda rivolytsiəcel nigzdə torqan balalar tiatırının başı da 18nce jillarda uq başlana. Balalar tiatırının ojştırı julında bajtaq eşləgən Qasim Şamil itəş bu tiatrının tarixı turnda tyəndəge syzlərne jaza:

„1918 nce jillarnı balalar irtəse Jlqa Arjaqı eşcelər rajonnda, xəzrge eşcelər sarajnda cəcək attı. Andaqı uqıtıcılarının trşlıqı arqasında jasalqan balalar irtəsən xətrlim. Balalar anda şat rivolytsiə kərəşe çrların çrlap zalnı jaŋqıratalar. Saxnə artisları tarafınnan „Qormcı bavaj“ ujnala... 23 nce jillarnı şul uq rajonda fabzoutıc məktəbe balaları tarafınnan truppa təzlgənen bləm. Alar məktəpnen yzndə həm kluplarda ujnıj başlıjlar. 25-26 ncı jillarda tatar tiatırı jannda balalar truppası ojştırlqan ide həm şul truppa Tatar Dəylət Tiatrında dyrt postanofka birde. Tamaşaqa «Cjəli Nur» „Bzdə həm alarda“, „Xəzer bul“ həm „Tcqanqa ylem, məcegə kəlkə“ digən əsərlər qujldı. 27-28 nce jillarda barı ber ike gnə postanofka birelə“.

Mınə bu qsqaaca qna tarixqa qaraqanda, balalar tiatırı rivolytsiənen brnce jillarnda uq başlanıp, ara - tirə eşləp kilə. Ləkin nqlı nigzgə qorlqan sistimalı ber ucrizdiniə xəlenə kilə almıj. 1928-29 ncı jildə bu eşne sistimaqa salu turnda tatar mədəniətə jortı qaj ber caralarnı kyrep qaradı. Ul yze jannda balalar truppası təzep, Qasim Şamilnı çitəkce itep, pidogogiə çəmqiətnnən tərbiəcelərne brketep, tatar balaları tiatırın pidogogiə tiatırı nigezndə təzep çibəry tləgen alqan ide. Monda qış bujı ber nicə postanofkalər buldı. Ləkin matirial bazası bik az bulqannqtan, ul yzenen əşen tləgən dərəçəgə kytərə almadı. Bu jıl balalar tiatırı taqın da nqıraq qaraldı. Narkompros həm Şəhər Sovitı tarafınnan 2500 sumnap aqca birlde. Urnı Tatar Dəylət Akadimiə Tiatırına kycerlde. Ajrım rizissor (ytkən jıl rizissor eş arasında qna eşli ide) həm ojştırucı qujldı. Tiatr Tixnikumı uqucılarınnan 12 kşelek balalar truppası təzlde.

Tatar Dəylət Akadimiə Tiatırının qaj ber artisları da monda ujnqa tartıldılar. Balalar tiatırı rizissorına bulşılıq ity əcen Kərim Tincurin blən Vəlief itəşlər brketildelər. Plan bujnca bu tiatr dyrt aj eşləp 4 piissə qujarqa, 16 spiktakel ytkərrgə tieş ide. Bu spiktakllərnen 8 e eşcelər rajonnda, 8 e Tatar Dəylət Akadimiə Tiatrında buluı ujlanqan ide. Mona qədər „Dıŋgez“də, „Cəlderycelər“ digən əsərlər qujldı. Aldə „Altaj rubinsonı“, „Baqa tujı“ həm „Brigadaçılar“ digən əsərlər toralar.

Ləkin tatar balalar tiatırı ələ ber gnə jaqtan da yznnən qənaqətlənrlek xəlgə qujlqanı juq. Anın Çitşszlklərə bik kyp həm bik tərle. Bznncə inə brnce çitşszlek bu tiatrının balalarqa səjasi həm içtimaqi tərbiə birə torqan ber kul'tura ucrizdiniəse xəlenə kilə almanı, elgərgecə haman da şul ara – tirə bula torqan ber eş bulıp qalıı. Xəlbuki balalar tiatırının rolen, anın tərbiə eşndə totqan urnın ber kem də inkar itə almas. Cənki bu tiatr balanı kin tormşqa alıp cqa torqan jullarının brse. Şulaj bula torıp ta, bez ələ ana ajrım ber məktəpkə birgən iqtibarnı da birə almıjıız. Bu eş balalar tiatırının səjasi həm içtimaqi tərbiədə totqan urnın təşnməydən kilə torqan dip ujlarqa məcəyr itə. Şunıŋ əcen balalarnı məktəplər, kətpxanələr, başqa kul'tura eşlərə blən fajdalanqanda, bu əlkədə ontıp qaldırılqan iknce məs'ələ anın ripirtuarı. Bu da şul juqarıdaqı ontudan, cittə qaldırudan kilə. Balalar tiatırın ojştırmaqac, anı hər vaqt eşli torqan ber ucrizdiniə itep əjlənərməgəc, anın ripirtuarı da ysməgən. Ul ara – tirə bulqan spiktakllərndə ni tapıı şunı qujıp kilə dirgə turı k lə. Bu eştə bznen bik kyp ojşmalarıız iqəjple. Ber jaqtan Tatar Dəylət Akadimiə Tiatırı qəjple bulsa, iknce jaqtan Tatizdat, jazucılar ojşmaları bik zur qəjplelər. Cənki balalar tiatırı ripirtuarına məxtaçılıq ciksez zur. Jazucılar, Tatizdat bu nərsəne kyrrgə tieş ide. Ləkin alarnın bu eştə ber qıl da qimldatqannarı kyrnmi.

Balalarqa jaqın torrqa tieşle pidagogiə çəmqiətən alsaq, bu, ripirtuar turnda qna tygel, bəlki balalar tiatırının başında bulrqa, anın təp nigezen salışrqa tieşle ide. Ləkin qzqaneqa qarşı bu çəmqiət yzenen iŋ t'eşle eşlərnnən brsə bulqan balalar tiatırı—pidagogiə tiatırı turndaqı eşlərən eşe qajət zəqil.

Mınə bu ojşmalarqa balalar tiatırının ripirtuarları turnda alaj salqın qan blən cittən qarap tormıj, nqlap eşkə kreşrgə kirək.

Əcnce zur çitşsezlek, balaların qarauca itep ojştıra almau, monı juqarıda əjtlgən hər jılıq spiktakllər kyrsətələr, balalar tiatırı nqlı bulıp ojşqan ber tamaşacıqa ijə bulqanı juq. Anın eşe „başlana da taşlana“. Monda minmcə balalar ojşmaların da cittə qaldırrqa jaramıj. Pionir, komsomollar, məktəp ecndəge ojşmalar balalar tiatırına tamaşacı ojştıru, anda sıjnfi nigzne ytkəry eşndə başlap jərrgə tieşle kşelər. Bu tatar balalar tiatırının rizissorı itep komsomolka alndı. Şulaj bulqac, komsomol həm pionir ojşmaları yzlərenen clinnəre arqılı, balalar tiatırı tamaşacılarının xələ blən bik nıq tanış bulrqa, tanış bulu qna tygel, anı ojştırrqa tieşle idelər. Ləkin monı qədər e lengən eş qzqanecqa qarşı monı kyrsətmi. Dəres, pionir ojşmaları, komsomol ojşmaları bu eştə qzqsınmıjlar, dip əjtep bulmıj. Alar qzqsınualar. Ləkin konkrit eşkə kilgəndə, balalar tamaşacıların ojştırıda eş kyrnmi. Bilit taratrqa ajrım kşe quju blən gnə eş bimi. Balalar arasında tiatr həm anı təzy turnda çəmaqətcelek fikre tudırrqa kirək. Mınə ul bzdə juq. Monı bit ajrım kşelərgə tapşıru blən gnə eşləp bulmıj. Monı ojşqan xəldə eşlərgə kirək. Şunıŋ əcen də, balalar tiatırı tamaşacılı eşndə jəşlər mətbuqatı, pionir, komsomol, məktəp, sotsvos həm profsojuz ojşmaları bik nıq qatnaşrqa tieşlelər. Monda Akadimiə Tiatırı turnda taqının da ber nicə syz əjtrgə kirək. Ytkən jıl ul bu eşne ber julı yz itep qaramadı, citkə qaqtı. Bu jıl ber qədər xərəkət kyrsətsə də, çitərlek tygel. Dəres, soŋqı vaqtta təqribələ kşelərne brkety, bu məs'ələne xudozstva həm səjasi çitəkcelek sovitına krty, xuçalıq jaqınnan, oformliniə jaqınnan çitəkcelek ity kbek eşlər buldı. Ləkin bit bolar balalar tiatırın nqlı, daimi kul'tura ucrizdiniəse xəlenə əjlənderygə barıp çitkən caralar tygel.

Balalar tiatırı Tatar Akadimiə Tiatırının qaramaqında bulrqa tieşme, əlle ul ajrım ucrizdiniə bulıp barrqa tieşme?

Ojomumən tatar balalar tiatırına çitəkcelek eşenə kilgəndə, mona caqlı anar uqlap ber kşe də çitəkcelek itmi. Cjilmi Yzək balalar tiatırına aqca birep, anın eşe blən ber az qzqsınıp kilə, ləkin bu bit turıdan - turı anın eşe tygel. Anın başqa eşlərə də çitərlek. Narkomprosnın Şəhər Bylege bu eşne turıdan - turı çitəkcelek itərgə, yze arqılı anı Şəhər Sovitına bəjlərgə tieşle ide. Ləkin bu eştə şəhər bylege ber tərle eş tə eşləmi. Balalar tiatırı anın eşe tygel kbek tora. Bznncə, kiləcəktə balalar tiatırının rəsmi çitəkcelege Narkomprosnın Şəhər Bylege qıramaqına birelrgə tieş. Şulaj uq ul budzit jaqınnan da Şəhər Sovitına qarap daimi kul'tura ucrizdiniəsə xəlenə əjlənrgə, mona caqlı bulqan „slucajni supsidiələr“ də btep, anın urnın nıq xisaplanqan smita həm plannı eş al qa tieşlə.

Ul yzenen urnın Akadimiə Tiatırında qaldırsa da, eşen anın blən bəjləp alıp barsa da, çitəkcelek jaqınnan anın ber qədər ajrım torıı unajlıraq buldı. Cənki Tatar Dəylət Akadimiə Tiatırının qomumi eşe arasında, balalar tiatırı arittaqı eşlər rətenə kitye memkin. Xuçalıq həm çitəkcelek jaqınnan brləşkəndə də anın ajrım ojştırucısı həm ajrım xudozstva sovitı bulrqa tieşle. Balalar tiatarının xudozstva sovitın Akadimiə Tiatırına qaraqanda iknce tərle sostaftan təzrgə kirək. Anda brdən şul truppada eşləycelərnen vəkillərə krsə, iknccədən balalar ojşmalarınnan, xatın - qzlar ojşmalarınnan, pidagoklardan vəkillər krtelrgə tieşlə. Şulaj itep, Akadimiə Tiatırının xudozstva sovitı monda yzenen bilgelərən eşlərə arqılı qna qatnaşacaq.

Məs'ələnen iŋ məhime sovit çəmaqətcelek fikre. Mona caqlı bznen mətbuqat ta şulaj uq başqa ojşmalarda ana balalar tiatırı turnda tieşle bulşlqqa kilgənnərə juq. Monnan soŋ mətbuqat, komsomol, profsojuz, məktəp ecndəge ojşmalar bu məs'ələgə tieşle urnın birşələr ide.

ZƏKI MƏXSINOF.

Tatarstan tşında

Kastroma idel bujndaqı Kyrenkle promışlınnos şəhərlərunən ırsa Ul elek gubırna şəhəre bulıp, xəzer okrug yzəgenə əjlənderlgən.

1926 ncı jılqı san alu bujnca, anda barlıqı mınnən artıqıraq tatar xisaplana. Başqa zurıraq şəhərlərdəge kbek monda da tatarlar yzlərenə ajrılıp, şəher citndəgə „Tatar Bistəse“ digən ber çirgə utrqannar. Annan başqa taqın fabrik zavot rajonnarında, andaqı tel blən əjtkəndə, „alar bajlar“ nı (tatar eşcelərən) ocratrqa turı kilə. Alar Kastromanıı təp yz xalqı bulmıjca,cittən kilep eşləyce tatar eşcelərə. Sotsial jaqtan, Tatar Bistəsenen yzndə jəşəyce xalqlar nik cuar. Anda eşce, səydəgər də, kustar da, izvozcik ta hom başqalar da bar. Lekin anda da kypcelek eşcelər. Anda jəşəyce tatarlar yzlərən Ivan Groznıj vaqtınan uq qalqanbız, dip səjlilər· Ivan Groznıj taralınnan çinlgənnən soı alarnıı babalarınnan ber tərkem xaiq şunda kilep çirləşkən bulalar. Alardan ber qədərse kəcləp cuqndırlqannar. Cuqnmaqunarınnan çidələp kşene şəhərdən quıp cqaralar da, alar şul xəzrge „Tatar Bistəse“ digən çirgə kilep urnaşalar. Yzlərenen səjləylərenə qaraqanda, xəzrge Tatar Bistəsndə jəşəyce Kastroma tatarları şunnan taralqan bulalar. Xəzrge vaqtta andaqı tatarlarnıı Zinadorof, Sişof, Kosmasof digən kbek 7 gnə familiəgə bylenep jərtəlylərə, alarnıı səiləgən syzlərenen bətnıj yk nigezsez bulmaqannıqdın kyrsətə.

Annan soı anda jəşəyce tatarlar tel, tormış, qərf-qadət jaqunnan nik nıq urslaşqannar. Soıqı vaqtta alarnı urslardan ajrqan nərsə tik din gnə, dip ojtrlek. Alar yzlərə kul'tura jaqunan nik tybən bulıp kilgənnər hom din blən nik nıq aqulanqannar. Anda citten kilgən tatar mullalrı alarnı təmam din blən tomalap birgənnər. Alar arasında qərəpcəne jaxşı qna blep, tatarca ber də bilməycelər də kyp. Xətta alar yzlərenen məctlərndə qinadət vaqtında da yz ara ursca səjləşkənnər.

Mona qədər andaqı tatarlar arasında sovit hom partiə orgnnarı tarafınnan rətləp ojştıru hom kul'tura eşlərə də alıp barlmaqan. Əle anda juqarıraq partiə, sovit orgnnarı tirəsndə Kastromada tatarlarnıı bulıp, bulmauın da bilmilər.

Min Okrug Partiə Komitituunıı Agitprop bylegndə:

— Sznen monda kypme tatar var?- dip soraqan idem.

— Bilmibez, bznen monda tatar bulmasqa kirək - dip çəyap birdelər.

Şulaj da alar, rajon komititlarına barıp annan bleşegez, alar blələr, digəc, rajon komititlarına barıp soraşıbım.

Anda da:

— Monda Tatar Bistəse bar, lekin tatarlar barın, juqın əjtə almıjbız- dip çibərdelər.

Anda jəşəyce tatarlarnıı xəllərə şunıı teslerək ikən.

Şulaj da xəzer aralarınnan səjasi aqnıı jəşlər çiteşə başlaqannar. Alar xəzer din uqıtuqa qarşı nik nıq kerəş acqannar. Xəzrge vaqtta anda jəşlərdən 120 ləp kşe məktəpkə jərep janalif əjrənə başlaqannar. Tatarca gəzit - zurnallar aldırıp uqu, tiz arada janalifcə uqi - jaza nly turnda yz ara sotsializm jarışı acqannar. Alar tatarcanı urslarqa tatar tle uqıtu mitodı blən uqilar. Brnce basqıc məktəptə tatar tien tatar balalarına uqtqan kbek uqıtıp bulmıj ikən. Balalar jəslesenə də tatarca bimi torqan mərəbiə qujqannar.

Lekin andaqı jəşlərne bu eş qənaqətləndrmi. Alar:

— Bzgə ike tlne də blgən, kecle uqıtucılar hom mərəbbiələr çibərsunər ide - dilər.

Rətle məktəp binası bulmaqannqtan. xəzer andaqı jəşlər məctne məktəpkə əjlendery turnda da ujlaşalar. Lekin alarqa şul eşlə dərtle julbaşcılıq ityce gnə juq.

Kastroma okrugı xəzrge vaqtında Ivano — Voznisinski elkəsenə krə. Ənə şunda Əlkə Məqarif Bylegndə hom vaq millətlər bylkcəsndə eşləyce tatar eşcelərə də bar ikən. Lekin mona qədər alar Kastroma tatarları arasında eşləygə ber də əhəmiət birmeg-nnər. Kastromanıı yzndə eşləyce partiə hom sovit eşcelərə kbek, alar da bəlki Kastromada tatarlar bulıp, bulmauın bilməgənnərdər. Lekin alarqa inde kyzlərən acıbırraq qararqa hom partiənen artta qalqan vaq millətlər arasında eşləy səjasətən nqlap tormşqa aşıra başlarqa vaqttır.

Ç. KƏBIROF.

Sıjnfi doşmanqa qarşı kərəşkə bez hər minut xəzer

Tatarstan Çəmhyriətndəge administratsiə orgnnarı hom təzəty jortlarının xzmətkərlərə kinəşməse kon tərtibndə torqan məs'ələlərnə qarap, tikşerep cqqannan soı, Əlkə Partiə Komitituna Tatarstan Yzək Başqarmasıı hom Tatarstan Xalq Komisarları Sovitına çiləry ecen tybəndəge rizolytsiəne ber auzdan qabul itte. „Kommunislar partiəse hom Eşce - krəstien xəkymətə taralınnan Tatarstan Ecke Eşlər Xalq Komisariatı alduda qujlqan hom xəzrge vaqtta aulda sıjnfi kərəş kəcəjy səbəple taqın da ajrım əhəmiətle təskə krgən çə yaplı hom çitdi burclarnı tormşqa aşıru məs'ələlərən eşləy ecen caqırlqan, Tatarstan Çəmhyriətenen adminstratsiə hom təzəty urnnarı eşcelərenen kinəşməseTatarstandaqı militsiə, çinajətlər ezləy bylklərə hom təzəty jortlarınıı boten sostafı ismınnən yzlərenen aktil, aqnıı hom acıq rəyeştə çinajətcelkkə qarşı kərəşkə, batraklarnı kulaklar həçymnnən saqlarqa hom jarıı, urta krəstien xuçalqların kolxoz, kommunalarqa ojş bruda qəjrət blən jardəm itərgə aşqnqannqların bildərə.

Bəjek bış jılıq plannıı burcların dyrt jıl əcndə ytəp btery ecen boten keclərnə qujarqa syz birəbez.

V. K. P. (b) hom Eşce - krəstien xəkymətenen brnce caqırıı bujnca barıbız da ber julı rivolytsiə hom sotsializm ecen tşqı kərəş frontlarına barıp Linin eşe ecen tormışıbzın birrgə xəzer torabız“.

Radio ocqnnarı

● ARTJOMOVSKI, 2 (Tass). Şarbinofka rajonndaqı, kyptən tygel eşli başlaqan „Novaja“ şaxtasının eşcelərə VKP(b) nın 16 ncı sjızına bylək itep, plannan tış ber işalon kymer cqarıp çibərgə qərar birdelər.

● MƏSKƏY, 1 (Tass). SSSR Kolxozsintıtısının tulı bulmaqan sannarına qar qanda, kolxozlarqa eşkə kity ecen „25 men“ xisabınan 18 300 eşce kolxozlaroa kitkənnər inde, Alardan 13,800 eşce okruglarqa, ə 7.000 e kolxozlarqa da barıp çıkən inde.

● MƏSKƏY, 1 (Tass). SSSR Kolxozsintıtı Pocta-Tiligraf Eşlərə Xalq Komisariatı blən totaştan kyməkləşy rajonnarında tilifon bəjləneşe ojştıru turnda dogovor təzede. 30 ncı jılın jazqı cacy kampaniəsenə Pocta-Tligraf Xalq Komisariatı totaştan kymakləşyce 40 rajonnı tulı rəyeştə tilifonnaştırınıı tə'min itə.

● MƏSKƏY, 1 (Tass). SSSR Xzmət Eşlərə Xalq Komisariatı, brnce katigorlə bujnca urnnan cqarlqan kçelərnə xzmət birzalarında brketyne tuqtatu turnda təqdim quzqattı. Lekin SSSR Eşce-Krəstien Inspiksiəse brnce katigorlə bujnca urnnarınnan alnqan kçlərne xzmət birzalarında brkety eşen tuqtatunı kirəkle tapmadı. Eşce-Krəstien Inspiksiəsenen annatıı bujnca, mondıj kşelər xzmət birzasında ajrım ucutta torrqa tieşlər.

● MƏSKƏY, 1 (Tass). Əncə Industriə zajumına jazılı 925 milion sumqa çitte. Bu sumanıı 725 milionın şəhər, qalqan 200 milion sumın auıl birde. Zajumqa jazılı 98 prosint rəsmiləşterlde. Obıgatsiələrne brkety nacar bara.

● MƏSKƏY, 1 (Tass). Əncə Industriə zajumına jazılı 925 milion sumqa çitte. Bu sumanıı 725 milionın şəhər, qalqan 200 milion sumın auıl birde. Zajumqa jazılı 98 prosint rəsmiləşterlde. Obıgatsiələrne brkety nacar bara.

● MƏSKƏY, 1 (Rosta), RSFSR Ikonom Kinəşməse ci mal bulıp xzmət itə torqan dunqız tireslərən ərəm - şərəm ityne roxsət itmənkə hom dunqız tuşlarını palau, kəjderyne tajarqa kirəkle tapte. Kyn Sindikatına suja torqan urnnarda dunqız tiresen aldırınıı ojştırqa hom monnan başqa da tire tunau urnnarı təzrgə quşlıdı.

Tatarstan blən Qrım

arasında kul'tpoxot bujnca sotsializm jarışı.

Məqarif kinəşməse hom „Bisen Nadannıq Çəmqiətə“ nen dyrtnce Əlkə sjızınıı kicəge utırışında Tatarstan blən Qrım arasında kul'tpoxot bujnca sotsializm jarışı dogovorına qul qujıdı. Rəsmdə Qrım diligatsiəse. (Jarşnıı punktlarını təzilebznen brnce nitnnən uqıqız)

Kul'tpoxot barışı

kin front alrqa tieş

(Məqarif kinəşməse blən BNÇ sjızınnan).

Nadannqnı bırmicə, eşcene - avtomobilgə, krəstiənne - traktorqa utrtıp bulmıj. Taqın da kiseberək əjtkəndə nadannıq sotsializm təzy eşenə balta cava. Mnə şunıı ecen də, nadannıq bznen şundıj uq usal doşmanıbız, bez aqa qarşı xəzer SSSR nın hər ber pocmaqnda qatı kərəş alıp barabız. Kul'poxot - şul kərəşnen suqşcan ştanı.

ujlap qna qaraqız, 1930 ncı jılın başında RSFSR da uqi - jaza bilməycelərnen sanı 18 milion xisaplanıp, Tatarstanda 400 mınnəp uqi - jaza bilməycelər ide.

Tatarstanda kult'poxot eşe kin front blən, qzu timp blən barsa da, qaj ber urunnarda bu frontnı çimeryceler də bulqaladı. Monar kul'tpoxot kampaniəsen çimerydə barıqzqa da məqlym bulqan Bua kantonı misal' bula ala. Lekin zur uıış blən barqan kantonnarda juq tygel. Məsələn Arcaqa likbiz hom janalif bujnca 30 mngə jaqın birlgən zadanıə - 37 mngə çitkerlgən. Cistajda - 16 men 300 lek zadanıə - 24 men 500 gə çitkezlgən. Başqa kantonnarda da şundıj uq unşlarnı kyrep bula.

Urnnarda xəzrgə kult'poxotnıı boten anırlıqı uqıtucılar qatlaulına təşə. Çəmaqət ojşmaları, kopiratsiə, profsojuz ojşmaları haman da əle nacar quzqalalar.

Kul'tpoxotnıı başqa tarmaqlarndaqı xərəkət əle janə qna başlandı. Agranomiə poxotı bujnca çəlep itelrgə tieşle 50 men krəstien aktifı xəzer 150 mngə çitkerlde. Urnnarqa kəcler çibərlde.

Məqarif kinəşməse hom BNÇ nen dyrtnce əlkə sjızında jasalqan iptəş Şəmstdinofnıı cəklatı kul'tpoxot aldnda torqan burclarqa hom kul'tpoxotnıı xəzrge barışına tuqtaldı. Doklat bujnca fikr alışuqa qatnaşqan iptəşlər faktlar blən doklatnı tulılandrılar hom kul'tpoxot barışndaqı çiişsez jaqlarqa tuqtaldılar.

Terle xəbərlər

● Tatarstannıı „Dortrans“ ojşması totaş kyməkləşkən rajonnarda jul - kyprlər təzəty eşlərən kinərək kyləmdə alıp baracaq

● Patribitel kopiratiflarında pozarlar kəcəjep kity sənəple, Tatsojuz yzenə qaraqan tybənge kopiratiflarqa pozarqa qarşı toru maşinaların alrqa quşıı.

● Qazanda su sata torqan fantallar əzlksez eşkə kyttelər. Alarda su biry irtə 7 dən 10 qa, 2 dən 6 qa xətle bara.

● Jlqa arjaqında janə munca salu eşlərə ecen, şəhərnen Vaq Pritpriətiələr Trisenə 50 men sum kridit birlde.

● Qoşcılıq Sojuzı bu jıl Norlat blən Bəglmədə hom Terləmə stansasında jomrqa sklatları saldıru ecen 85 men sum aqca bilgelədə.

● Ecke Eşlər Xalq Komisariatı jannda caqrlqan kinəşmə Tatarstandaqı şəhərlərne planqa salu eşlərən başlaunı kirəkle tapte. Tatar Kommuna Bankası Jlqa Arjaqında blocnıj jortlar salu ecen, Şəhər Kommuna Xuçalıqı bylegenə 250 men sum ozın sroklı ssuda birə.

● Kiləse jaz başında Yzək Janılu jortınıı Qazan janndaqı firmasında alma, cə hom başqa çimeş aqacları pitomnigı qorılacaq.

● Balıq Bistəsnda bıl vrac ambulatoriəse salına. Kommuna Bankasınan aqa 10 men sum ssuda birrgə bilgelənde.

● Fivral' ajnda Tatarstannıı kanton hom rajonnarında auıllardaqı irklə pozarnıj ojşmalarıı aktifları ecen ike atnalıq kurslar ytkərelə. Alar ecen E.E. Xalq Komisariatınnan 2.150 sum çibərlde.

Qilmi eşcelər - proizvodstvaqa jəz blən

(Qazan qilmi eşcelər siksiəsenen çidnce konfirinsiəsnnən).

Partiə Yzək Komitituunıı iyl hom nojəbr plinumı qararları juqarı məktəplər hom tixnikumnar aldına hic ber cigenysez - nisez tormşqa aşırılrqa tieşle bulqan janə burclar, janə məs'ələlər qujdı. Bu janə burclar, tulısı blən yk qilmi eşcelər aldına da qujıla.

Lekin juqarı məktəplərne ər janadan yzgərtep təzydə bulsın, eşce-krəstiennən, tatarlardan hom vaq millətlərdən qilmi kadrlar çitştery eşndə bulsın, bznen Qazan qilmi eşcelərə yzlərenen aktifliqarın nik az kyrsətelər ele. Profissor, uqıtucılar arasında haman da əl: nik kyp məs'ələlər turnda „endəşməycelek“ urın tota. Ul qarşı da tygel kbek, lekin dəşmi. Ə dəşməy, usal passif bulu, bu inde qaj vaqtlarınıı acıq doşmannan da qurqınıcılraq.

„Mine əjrətməgez,min barısınnan da kyp blem“ dip studintlarnıı hom başqalarnıı fikrlərə blən xisaplaşmaucı profissorlar da bar.

Xəzer qilmi eşcelər aldında zur-zur zadacalar tora. Aların in xəl qlırqa, bygnnən yk tormşqa aşırılrqa tieşleləren brse, qilmi eşcelərnen proizvodstvaqa jəz blən borılıqı.

Udarıı kafidralar ojştıru, şuna jardəm ity, juqarı məktəplərdəge boten eşne sovit çamaqətcelege kontrolenə kycereşy, juqarı məktəplərgə qabul itygə xəzrlklər alıp baru.

Bu burclarqa konfirinsiədə yzenen zur ricndə Qəla iptəş Xodajarof ta, profissorlarnıı milərndə rivolytsiə jasarqa kirək diyce Vikstin, siksiənen xisap doklatın jasaucı Aluf, Bradovski iptəşlər də tuqtaldılar.

Riktorlar kinəşməsnnən soı, juqarı məktəplər ojışu jaqunan nik nıq yzgərelər. Riktorlar urnına diriktorlar, dikannar urnına fokul'tit mədirlərə bilgelənelər. Juqarı məktəplərdə jalqız çəyaplılıq sistimı krtelə. Mnə bu nərsə qilmi eşcelərnen juqarı məktəplərdə eş alıp baru mitodlarına da zur yzgəreş krtə.

Qazan qilmi eşcelərenen çidnce konfirinsiəse ənə şuşndıj çiddi məs'ələlər əstndə tora. Alarnı xəl qlu rikonstruksiə corına zur bulşlıq krtecək. Hər ber zavot, fabrik-juqarı məktəp, hər ber eşce inzinir-lozngısı da, qilmi eşcelərnen proizvodstvaqa tana borılıq jasaularında tizerək tormşqa aşırılacaq.

KAZBIK.

Konfirinsiədə

„Tatarstannıı əjrəny çəmqiətndə“

Xəzrge vaqtta Qazanda VARNITSO (sotsializm təzeleşenə jardəm ityce qilmi hom tixnika eşcelərenen boten Sojuz kyləmndəge Assatsiətsiəse) hom qilmi eşcelər siksiəse tarafınnan cqarıla torqan „Kommunizmqa taəa“ ismndəge gəzit fivral' ajnnan „Tatarstannıı əjrəny çəmqiətenen də orgını bulıp cqa başlıj. Bu gəzittə iine əjrəny“ bylege bulacaq.

Iine Əjrəny Yzək bjurosının xəbər ityenə qaraqanda, 21 nce martta Məskəydə Yzək Bjurosının 8 nce plinumı, 22 - 24 nə qədər boten Rusiə kyləmndə iine əjrəny IV nce konfirinsiəse, 25 ndə 9 ncı plinum hom 26 nda RSFSR kyləmndə məktəplərdə iine əjrəny eşe turnda I nce konfirinsiəse ytkərelecək.

„Tatarstannıı əjrəny çəmqiətə“ urıı tində qilmi xzmətlərenen I nce tomın nəsaqa birde.

Tatarstannıı un jılıq bəjrameno çəmqiət bujnca xəzrlklər alıp barı ecen „TƏÇ“ prisidetele iptəş Isxaq Raxmatullin qul astında nış kşelek komisiə tezlde.

Sovit aparatın tazaruqa xəzrlek jomşaq bara

T. M. Xalq Komisariatı aparatın tazartu eşe fivral'də başlanrqa tieşle bulsada, bu eşkə xəzrlek nik jomşaq bara. Stina gəzitndə aparatnı tazartu turnda hic ber matirial kyrnmi. Tazartu komisiəsenen qajda eşləye turnda ber bldery kəgəze də jıq. Məqarif Komisariatında eşləycelər yzlərə də tazartuqa bulşlıq kyrsəty komisiəsndə kmnər eşləgənen bilmilər.

Tatarstan Səydə Xalq Komisariatında aparatnı tazartuqa bulşlıq komisiəse tezlgən, stina gəzitndə tazartuqa qarata 1-2 məqalə cqqan. Lekin anda da ele bu eş kirəgnce qzulıq blən barmıj.

Tatarstan Xalq Xuçalıqı Sovitnda aparatnı tazartuqa ber qədər xəzrlek bara· Ul turında ajrım stina gəzite cqqan, bulşlıq komisiəse ber az qna qimldıj başlaqan. Şulaj da təzartu komisiəsenen qajda eşləye hom zajəvliniələrne qajda alın turnda anda da hic ber jazu kyrnmi.

Tazartunı başlarqa bilgeləngən I nce fivral' kəne borın təndə torqan ber vaqtta, tazartuqa bulşlıq komisiələrenen bolaj joqlaularına cik qujarqa kirək. L.

Kərək onı 70 prosit çinaldı.

1 nce fivral'gə qarşı Tatarstannıı barlıq kantonı hom rajonnarında kərək onı 38.765 tonna çinaldı. Şunıı blən bu turıdaqı jılıq plan 70 prosint itep ytəlde. Plan bujnca 1 nce fivral'gə 75 prosint ytəlrgə tieş ide. Inde fivral'-mart ajlarında bu eşne hər çirdə qzulatrqa kirək.

I nce II nce Basqıc məktəplərdə tazartunı tuqtatrqa

Brnce hom iknce basqıc məktəplərdə uqucı balalarnı sotsial jaqtan qarap tazartu xəzrdən yk tuqtatılrqa tieş,— Tazartlqannarnı kire alrqa. — Prolitariat balalarının ber sıjnfta ike jıl utıru hom məktəptən uqunı atrmice cqıp kityləren tuqtatır ecen kirəkle bəten şartlarnı tudırrqa kirək.

RSFSR Xalq Komisarları Sovitı eşce, kolxozcı, batrak hom jarılılar balalarının I nce II nce basqıc məktəplərgə krep uqi aluları ecen kirəkle şartlarnı təzy hom xzmət iəse bulmaqan xalqının balaların şuşı məktəplərgə qabul ity məs'ələsen qaradı.

Partiə hom xəkymət eşcelər, batrak-jarılı hom urta xəlle krəstien balalarının məktəplərgə krep uqi aluları ecen boten kirəkle şartlarnı nıq hom məmkin qədər jaxşıraq itep təzynen nik əhəmiətle eş bulqannıqdın ber nicə tapqır kyrsətep uzqan idelər. Şulaj uq məktəplərgə qabul itkəndə, brnce ciratta prolitariat hom az xəlle krəstiənnərnen balaların alınıı tə'min qlrqa da təqdim itlgən ide.

Prolitariat hom xalqının jarım prolitariat qatlaularının balaların başlanqıc hom urta məktəplərgə tartu eşndə qazanşlar bulsa da, lekin bu məktəplərdə ber sıjnfta ike jıl utıru hom məktəpne təmam itkəngə qədər uqunı taşlau kyrnşlərə haman da nik kyp ele hom bu kyrnşlər kybesnce eşcelərdən xzmət xaqın az ala torqan qatlaunı. hom batrak-jarılılarnıı balalarında sizelə.

Mona qədər birep kilgən diriktiflarına əstəmə itep, Məqarif Xalq Komisariatı məktəplərdə eşce, kolxozcı, batrak hom jarılılar balalarının sanın arttıru turnda şaqtıj kyləmdə praktik kyrsətmələr birde. Stipindiə blən tə'min qlu, uqu kirək jaraqların ajaq, əs kiemnərən hom azqnı tyləysez biry, dərəsndə artta qalıp barqan uqucılarqa jardəm kyrsəty, məktəptən tış eşlərne ojştıru hom başqalar-mnə bolar barsı da xzmət ələre balalarının ber sıjnfta ike jıl utırının hom uqunı atrmicə məktəpne taşlap kityen tulı rəyeştə tuqtatuqa alıp barrqa tieşlər.

Lekin urnnardan alına torqan xəbərlər, kirək məktəplərnen yzlərenen, kirək urndaqı vlas orgnnarının bulsın, eşce, jarılı hom batrak balalarının məktəptə totqan urnın, kyləmen zurajtu məs'ələsen xzmət iəse bulmaqan xalqının balaların məktəptən cqarıp çibəry julı blən çişərgə omtlqannqların kyrsətələr.

Soıqı vaqtta qaj ber çirlərdə tazartu tərtibə bujnca urta xəlle krəstien hom kustar - henərce balaların məktəptən cqarıp çibərylər də bulqalaqan. Mondıj cqarıp çibərylər xəzer kypcelek təsenə krə barıp, şul uq vaqtta tormış jaqunan qıjn şartlar ecndə jəşəgən hom məktəptən cqarılu arqasında jış qna bətnıj tərbiəszlek dərəcəsenə diərlek ber xəlgə qalıı iximal bulqan balalarqa da barıp tiə. Doşman sıjnflarının tə'sirlərə, əlbəttə, məktəplərdə də yzlərən sizdərələr. Kulaklar hom şəhərnen kapitalizm iliminları balalar arqılı, ə qaj ber caqlarda, prolitariatqa hom Sovitlar vləsına cit bulqan ajrım pidagoglar arqılı da, məktəpkə yzlərenen crek joqntıların ytkərrgə omtılalar.

Mondıj-omtılışlarqa, sovit uqıtucılarının kecle pidagogiə hom çəmaqətcelek eşe, pionir otrətlərenen, komsomolnın hom başqa ojşmalarının trışıp eş alıp baruların qarşı qujarqa kirək. Annan soı, xalq məqarife orgnarının qulndı, kontr - rivolytsiəcel cqşlar jasaucı ajrım xuligan hom tarqauılıq krtycə iliminlarnı məktəptən cqarıp çibəry məmkinnege də bar· Lekin I nce hom II nce basqıc məktəptən balalarnı tik alarının sotsial cqışına qarap jaki ata - analarının hom opikunnarının sajlau xoquqları juqılıq səbəple gnə cqarıp çibərylərgə RSFSR Xalq Komisarları Sovitı jul qujmasqa tieş dip qarıj.

Qadəttə ajrım kampaniələr təsndə barqan, mondıj cqarular məktəpnen sostsial sostafın jaxşırtu eşenə qomacau itələr hom ulqına tygel, bəten jəş buınnı sotsializm ruxnda tərbiə qlu hom janadan tərbiələy burısına qapma qarşı toralar.

Bu eş ildə sıjnfi kərəşnen ytknəşye səbəple nik jış qna, prolitariatqa başqa bulqan sıjnf tərkmnərenen simiələrndə qatlaulanu barqan corda, bigerək tə jaramıj hom hic dəres tygel. Simiələrndə mondıj qatlaulanu barqanda, ysep kilə torqan jəşlər kyp vaqtlarda yzlərən idiologiə jaqunan simiəgə qarşı qujalar, ə qaj ber vaqtlarda məktəp moxitnda yzlərenen rivolytsion qaraşlarına hom iskə simiə joqntısına qarşı kərəştə tajanıc tabır, prolitariatqa sıjnfi hom idiologiə jaqunan cit bulqan simiəsnnən tormış jaqunan ajrılalar.

Məktəpiə tazartu hom cqarıp çibərylər təqribəsenen sıjnfi doşman iliminlarqa fajda birye gnə məmkin, cenki ul iliminlar komsomol, pionirlar xərəkətə hom başqalar nəticəsndə, bəten jəşlernen sotsializm təzycə, prolitariat safına kycep bty eşenə totqarlıq jasarqa omtılalar.

Xzmət iəse bulmaqan xalqının balalarına yz sıjnflarının idiologiəsnnən ajru ocen bəten kəcne sarf qlu urnına, qaj ber məktəplər uqucılar arasınnan ajrım tərkmnərne balalarının ojşmalarına sajlau-sajlanu, şulaj uq ikskursiə, fizkul'tura şəqllərndə hom başqalarda qatışu xoquqnnan məxrym ity jılın totular hom monın blən, bəten xalqının balaların Sovit ruxnda tərbiələy burısın başqarrqa yzlərenen, vaqiqda kəcsez ikənnkləren iqtiraf qlalar.

RSFSR Xalq Komisarları Sovitı tybən hom urta məktəptə bu rəyeştə tazartunı acqtan acıq zararlı eş dip isəpli.

Şuşınardan cqıp, RSFSR Xalq Komisarları Sovitı Məqarif Xalq Komisariatına hom bəten çirle vlas orgnarına aşıqıc rəyeştə, eşce, kolxozcı, batrak hom jarılılar balalarının məktəptə uqi aluları ecen cın şartlar təzy eşen məmkin qədər zur kyləmdə kəcəjtrgə təqdim itte.

Məktəplərgə qabul itkəndə hom andaqı baş urnnarqa uqucılar alqanda, xzmət iələre balaların brnce ciratta alu turndaqı qaqidələrne nıq rəyeştə kyzdə totıp eş qlrqa kirək.

Xalq Komisarları Sovitı I nce hom II nce basqıc məktəplərdə sotsial jaqqa qarap uqucılarnı tazartunı xəzer yk tuqtatrqa təqdim itə. Sotsial jaq bujnca cqarlqan uqucılarnı janadan alu turnda cıralar kyrelrgə tieş. Xalq Komisarları Sovitı xzmət iəse bulmaqan xalq arasınnan cqqan uqucılarını, başqa uqucılarqa qaraqanda, xoquqların cikləyne tıja.

Məktəp, pidagoglar kolliktifı hom balalar ojşmaları, əgər kərəşnen mondıj mixanik jullarına krşələr, bəten massanı kommunizm jynləşndə tərbiə qlu hom janadan tərbiələy burısın başqara almaucılar dip qaralacaqlar.

„PRAVDA“

Indonziədə tirror, acılıq hom joqşılı cirlər

Indoniziədə ikonomika krizise kisknnəşep bara. Soıqı vaqtta alnqan xəbərlər, anda səydə əjlənəşenen kcerəjep, citkə mal cqaru hom cittən mal krty eşlərenen kimep barını bilderələr. Indonizionen kyp ataularında ignnər unmaqan. Çirle xalq mnərləp, mnərləp acıqa. Şuşı aralarda alnqan xəbərlər hom Floris, Madura ataularında qot ocqıc rəyeştə acılıq xəkm sərgənen kyrsətələr.

Katolik misioniri Vol'f, Floris ataunda xalqının auılarını taşlap qaldrqannıqını hom azıq ezlep Dzunigilərgə (urmanqa) kitkənnegen xəbər itə. Lekin bu dzungililərdə sazlıq sunı ecərgə turı kilgunktən, xalq dizinttrə (qatı ec kity) blən qrıla bara. Şuşı misioniri, balaların cuqndırqa da elgerə almıjın, alar inde ylgən bulalar, dip zarlana. Məsələn, ul cuqndrqan 500 baladan 50 se ylgən də inde. xəkymətnen bu əlkəndə dəyam itkən acılıq turndaqı xəbərlərə ber nicə julıq qorı syzlərdən qibarət. Məsələn: „Monda hər qajda aclqtan ylyce qurqınıc gəydələrne, kəczləngən hom arqlanıp atkən kşelərne kyrrgə məmkin. Alar sintəbrdə hom oktəbrdə dyzinalap yldelər“ şilkile xəbərlər. Lekin Gollandiə ikspiotatorları xəkymətenen xəzrgə qədər acıqıcı əlkələrgə suqır ber tien də birgəne juq əle. Acılıq bulası inde maj ajndı uq bilgele ide. Lekin monar qaramastan, acılıq in qatı bulqan əlkələrgə cəcy ecen dəge əle jana qna çibərlde.

Ə şul uq vaqtta, Indoniziə xəkymətə Sumatra ataunının kon batış jaqında politsə kəcləren arttıru ecen, ikince terle əjtkəndə, şunda torucı Gollandiə plantatorların saqlau ecen 250 men florin əstəmə kridit çibərde.

Madura ataunının xalq arasında jarılılıq şul qədər zur kı, alar tik qır ylənnərə hom jafraqlar blən gnə tujınıp toralar. Xəjvan qrılıp bara. Xalq yzenen aqtıq ojəcren zaklatqa sala. Bolar əstenə, sanitariə jaqlarə da monda nik nacar qujloqan. Əzlksez rəyeştə acılı-tuqlı toru arqasında jooşılı cirlər tarala. Bu cirlər qajət kyp qorban alalar. Gollandiə mətbuqatı xəzer bu jooşılı cirlərgə nik iqtibar birə başladı, cenki bolardan Gollandiələrnen yzlərenə də zur qurqınıc tua. Xalq yzə bu aurularqa iqtibarsızqarşı. Alar ylmgə, qəzaplı qormştan qətılu dip knə qarşılar.

Indoniziədə xuçalıq ityce Gollandiə burzuaziəsenen talau səjasətenə xzmət iələrenen nəfrətlərə ele anda, ele monda, acıq rəyeştə quətləny təsenə krələr. Kytərelep coucı massanın başında kommunislar partiəse tora. Indoniziə eşcelərə hom krəstiənnərə arasında anın tə'sire nqıp bara.

Gollandiə burzuaziəse rivolytsiəcel massaqa, bigerək tə kommunislarqa qarşı acqtan acıq tirror julın tota. Gollandiə burzuaziəsenen mətbuqatı Digul Kami ismne konsintratsiə jagirına ozatlqan janadan jana totqunnar turnda dəyamın rəyeştə qsqa qna rəsmi xəbərlər birep tora. Bu lagirqa kommunislqta qəjplən-gən kşelər çibərelələr. Lagirnı cit kyzlərdən nik trışıp saqlıjlar. Tik ber burzua zurnalisı qna bu lagirnı kyrep cqqan. Xətta şuşı burzua zurnalisı da bu lagirnın ciktən tış nacar bulıın, anda bəten denjadan ajrılıp qalqan totqunnarnın hom maddi hom ruxani jaqtan qəzap cigylərən hom, nətiçədə maləridən hom artıq zur qəzap ecndə jəşəydən əkrnnek blən ylərgə məxkym buluların acarqa məçbur buldı.

Kyptən tygel, „Najci Sərəajşt Kuran“ digən gəzit Madura ataunındaqı Mamikasan şəhərə tərməse turnda jazıp, şundaqı tərmə xzmətkərə dyrt janopalının aqldan şaşqan totqunnar tarafınnan jaralanqannqlarını xəbər birde. Bu tərmədə şulaj uq fəqət kommunislar qna janloqan. Aqrın ylmgə ducar bulqan totqunnarnıı ruxları şundıj ki, tərmənen diriktorı kamira işkləren acqan caqta, tərmə xzmətkərlərenə hər vaqt qlcıarın cqarıp torqa quşıp bojıqı birgən. Bu tərmədə 610 totqın jata. Alar monda kilep krynen brnce kənnnən yk, kşelktən tış bulqan rizimqa qarşı əzlksez kərəş alıp baralar. Xətta burzua gəzite də, totqunnar blən bik qatı qlanalar, dip jazarqa məçbur buldı.

Qan eckclər xəkymətə yzenen Indoniziədəge „qəhərmannqları“ turnda acqtan acıq maqtana. „Najfs Fandindag Fornidirmanş India“ ismne Indoniziə burzuaziəse gəzite səjasi tərmələrdə tərtipsizliklər cqu unajı blən şuşı syzlərne jazı: — „Totqunnar baş kytərələr. Alar tərmə saqcıların yterrgə trışalar. Totqunnar yzlərenen talepləren qujalar. Əgər cualış vaqtında alarnı kybərək hom jaxşıraq atqan bulsalar, xəkymətkə bu vaq bəndələr blən eş ity məşəqqətlərə kimerək qaloqan bulır ide“.

Indoniziədə kəcəjep barqan tirror, andaqı zalimnərnen qaqşanın hom Gollandiə burzuaziəsenen milli rivolytsiə xərəkətnnən qurqqanınıqın kyrsətə. Lekin hic ber terle usallıqlar blən bu xərəkətnen ysyen tuqtatrqa məmkin tygel. Xəzer bez Indoniziədə jana rivolytsiəcel kytərnkelek başlanıı aldında torabız,

Indoniziə xzmət iələren asın, kisy ecen yz arasınnan qanqa bujaloqan palaclar birep kilə torqan Gollandiə sotsial-dimokratiəse, Indoniziədəge Gollandiə rizimının jaxşı jaqları kyp bulıı hom Indonziənen yz yzen idarə qlrqa ysep çitməgənnege turnda lərdıj.

Lekin Indoniziə xzmət iələrenen kommunislar partiəse çitəkcelege astında ysep kilə torqan rivolytsion xərəkətə, alarnın yz jazmışlarını yz qullarına alrqa elgery gnə tygel bəlki şunıı ecen suqışrqa hom çinərgə xəzer torqannqların da acıq kyrsətə.

A. (Amstrdam) 1-30 jıl.

Gazit-zurnallar Qazan poctasnda ojelep jatalar

Bu eştə ojəjple bulojan bjurokrat, cinovniklarnь qatь çəyapqa tartroja kirək

Kitap fanrigь komsomol jəcəjkesenең çinel kavaliriəsə 21 nce qinvarda Qazan poctasьnьң gəzit bjurosьna naljut jasadь. Nəticədə tybəndəgə çitşsziklər bində.

„Qzыl Tatarstan“ nьң 29 ncь jыl dikəbr ajьnьң ber nicə kənndə cqqan 464 danə, nojəbr ajьnьң ber nicə kənndə cqqan 837 danə, qinvar ajьnьң 2 kənndə cqqan 1.153 danəsə; „Krasnaja Tatariə“ neң nojəbr ajьnьң ber nicə kənndə cqqan 585, oktəbr ajьnьң ber nicə kənə ecen 1.364, dikəbr ajьnьң ber nicə kənə ecen 754 danəsə gəzit bjurosьnьң taratu bylməsndə kymelep jatalar. Gəzit bjurosь mədire alarь vaqlap satarqa çibərlgən urnnarдan qajtqan gəzitlər dip kyrsətə, Ləkin alarnьң kyplərə ber təsle tərgəgə - tərgəgə blən „onьtьlьp“ qalqan gəzitlər.

Ində juqarьda kyrsətkən ike gəzit turndь, vaqlap satarqa çibərgənnən şatlmьj kire qajtqan dip xəjlələsələr də, tybəndə sanalqan gəzit, zurnallarnьң ni ecen çibərlmi qalularь turnda xəjləli almajlar, drltəp, syzne iknegə bogьp qalalar.

„Qzыl Jəşlər“ dikəbr ajь ecen 98 qinvar ajndaqь ber nomirь 308 danə; „Krəstiən Gəzite“neң qinvar ajnda cqqan ber nom. 92 danə; „Qzыl Əremies“neң dikəbr ajnda cqqan ber nomirь 177, qinvar ajnda cqqan ber nomirь 71 danə; „Jəş Liniince“ neң dikəbr ajndaqь ber nomirь 135, qinvar ajnda cqqan ber nomirь 71 danəkknə tirazlь „Dinszlər“gəzitenең qinvar ajnda cqqan 495 danəsə (jəqni boten tirazьnьң 70% tь); „Novaja Dirivnə“neң dikəbr ajndaqь ber nomirь 141, qinvar ajndaqь ber nomirьnьң 950 danəsə tərle şkaf, jəşciklər artnda tərgəklərə blən işelep jatalar.

Zuruallarqa kilsək tə şundьj uq xəl. 1929 ncь jlda Qazanda cqqan zurnallarnь qajsь qna ajnьqьn tlisen,partorbasь,şkaf artlarnnan distələp tabarsьn.Məsələn„Janalif“zurnalь bar.Anьn tirazь 3 meң camasь qna. Ləkin anьn 29 ncь jьl ecen cqqan 22 nce nomirь 223 danə hic ber səbəpsəz şuşь kəngə qədər şunda isən, sau kəjncə jata.

Bu qna da tygel, „Qzыl Tatarstan“ nьң 29 ncь jlnьң başnda jllьq podpisciklarьna bylək itelep birlgən Dərdemənd əsərlərə blən Cəlimcan İbrahimovnьң „Tirən Tamrlar“ь distələp distələp kşə czlep tapmasьlьq şkalnьң iң asqь tartmasnda qul timəgən kojncə jatalar. Ə Tatizdat soraucьlarqa qajdan alьp birrgə blmi

Mnə, gəzit bjurosnda şundьj xəllər. Bu ələ poctada. Urndaqь poctalarda da şundьj uq xəl buluqa hiç şik juq. Cənki urnnardan kilgən xəbərlər şunь dərslilər.

Şular blən brgə, gəzit zurnallarnь vaqtnda çibərmi. Məsələn „Çitəkce“ zurnalьnьң soŋqь nomirь təzelep bткəc, gəzit bjurosnda əc kən çibərlmi jattь.

„Azat Xatьn“ zurnalьnьң qinvarda cqqan brnce nomirь da gəzit bjurosnda 2 kən „quuaq“ bulьp jattь. Bznең kyzətep kily bujnca başqa atnalьq gəzitlər həm zurnallar bu „quuaq“ buludan məxrym tygllər.

Syz unajnda şunь da əjtep kitərgə kirək, jəri almasьq gəzit, zurnal blən tulqan poctьnьң gəzit taratu bylməsenең idənə taqta. Taqta aralarnda qalьn kitap təşep kitərlək jarqlar. Ul jarqqa kəgəz, cyp qojьla. Şuna qaramastan anda eşləycelər, bar da şul bylmədə təmək tartalar. Ber təsle də uttan saqlanqьc juq. Bu bik qurqьnclь kyreneş.

Bu bylmədə zur ucrizdinielərgə gezit zurnallarnь salьp quja torqan jəşciklər bar. Salьnrqa tieş bulьp ta, brər kşenең jəşcigenə zurnal jaki gəzit salnmasa, alar başqa çirgə jorrgə irenep iknce ber kşenең jəşcignnən alьp birep çibərələr.

Vaqtnda dərəs tikşerep ajlьq kontrol'ka knəgələrenə podpiskalarnь brktmilər.Bolar aqьn butalcьq tudьralar.

Tatizdat blən gəzit bjurosь arasnda jasalqan dogovorda „podpisciklarqa poctь qəjbə aşa tapşrlmaqan gəzit, zurnallar ecen matirial məs'yliətlkne gəzit bjurosь yz esteno ala“, taqьn „vaqlap satarqa çibərelep tə, satlmьj kire qajtqan gəzit, zurnallar çibərlgən sannьn 10 prosintnnan juqarь bulmasьn həm hər aj ecen ikncə ajnьn 20senə qədər xisaplaşu ytkərelrgə tieş“ digən ikə punkt bar. Ləkin bu punktlar tormşqa ytkərlmilər, prosint saqlanmьj. Cənki monnan ike, əc aj elek qajtqan gəzit - zurnallar iskə alnmьj jatalar. Monda Tatizdat ikspiditsiəsə də gəzit bjurosь blən ber yk dərəçədə qəjple.

Komsomol „Çinel Kavaliriəsə“ juqarьdaqь zur çitşczlklərne actь. Tiəşle ojsmalar bu çftşszlklərne btery ecen bzgə jandəmgə kilegez.

„ÇINEL KAVALIRIS“LAR.

QAZAN JAŃALQLARЬ

Qazannьң ojilmi eşcelərə dingə qarşь kərəşte

Qazan şəhərenең 55 ojilmi eşcesə Qazan eşce - xzmətkərlərən, studintlarьn həm Qzыl Armieslərən sjьz barqan kənnərdə uramnarqa, dimonstratsiəgə caqьralar. Alar yzlərenən əndəmələrndə Qazan xzmət iələren qortqьc pup, mulla həm siktantlarqa brdəm otpor birrgə, suqşcan allaszlar sojuzьna həm anьn II nce bəten Tatarstan sjьzьna barlьq jardəmne kyrsətrgə kirəklkne əjtələr. Alarnьң əndəmələre tybəndəge syzlər blən btə:

— Barьqz da uramoja!

— Barьqz da din aquьna, pup, mulla həm başqa qortqclarqa qarşь, jana tormьş ecen kərəş dimonstratsiəsenə!

Qazandaqь Voskrisinski Saborьnьң kolokollarь alndь.

II nce otrət kolxozlarqa kitte.

Məskəy eşcelərenең 13 kşedən torqan II nce otrətə kicə Tatarstan kolxozlarьna kitte.

Məskəy eşcelərə tərle kanton həm rajonnarqa bylndelər.

Şəhər Sovitь otcutь fotografiə lərdə.

Şəhər Sovitьnьң xisap biry kampaniəsenə Tatarstannь əjrəny çəmçiətenең FOTO SIKSIƏSE 12 danə foto kyrgəzmə jasap birdə. Hər ber kyrgəzmədə 25 rəsem bulьp, alar Şəhər Sovitьnьң unşlь həm unşsьz jaqlarьn acьp birelər. Foto kyrgəzmə tixnika jaqnnan Tatar Mədəniətə jortьnьң foto labratoriasnda eşləngən.

Jazqь cəcy kampaniəsenə 194 traktor.

30 ncь jlqь jazqь cəcy kampaniəsə ecen Tatarstanqa 194 traktor alьna. Çəj həm kəz kənnərndə taqьn bajtaq traktor kilyə kətelə.

Çir təzy planь.

T.X. Komisarlarь Sovitь 29/30 ncь jlda Tatarstanda çir təzy planьn qabul itte. Bu plan bujnca ber jьl ecndə krəstiənnərneң 1.695.600 giktar, sovit xuçalqlarьnьң 75 meң giktar, barlьqь 1.770.600 giktar çir təzeləcək.

Kantonnarqa vraclar çibəry.

Xəzrgə vaqtta Tatarstannьң kanton həm rajonnardaqь bol'nislarda 29 miditsina vracь həm 3 teş vracь ecen buş urnnar bar. Tatarstan Saulq Saqlau Komisariatь bu urnnarqa Qazannьң dəyalau ucrizdinielərndə ştattan tьş ardinator bulьp eşləyce vraclarnь çibərə başladь.

Anьl xuçalьqьnьң xisabьn alu.

X-K. Sovitь Tatarstannьң barlьq anьllarnda təp anьl xuçalьqь nərsələrenең totaş xisabьn alu turnda qərar cqardь.Bu eşlərdə julbaşcьlьq qlu ecen, T.X.K. Sovitь jannda ip. Vikslin qulь astnda elkə ucut komisiəsə təzlde. Şundьj uq ucut komisiələre kanton, rajon, volьs həm anьllarda da təzelə.

Allaszlar sjьzь.

Bygen kic səqət 6 da, Tatar Dəylət Akadimiə Tiatьrnda Tatarstandaqь Suqşcan Allaszlar Sojuzьnьң 2 nce elkə sjьzь acьla. Tantanalь acьludan soŋ konsirt bulьp, sjьznьң başqa utьrşlarь Tatar Mədəniətə Jortnda bulacaq.

Dramaturglar çibьlşь.

Altncь fivral'də, kic səqət 6 da, Məqarif Komisariatьnьң aŋ - blem eşlərə kabinitnda tatar dramaturglarьnьң həm ədip - şaqirlərenең çibьlşь bula.

Zootixnika fakul'titь.

Bьl Qazan Vitirinariə Institutnda zəotixnika fakul'titь acьla. Anar 150 - 200 ləp studint alьnacaq.

Xəjvancьlьq kopiratifьnьң təzy eşlərə.

Anьl xuçalьqьn kyməkləştery eşenең kinəjep barьь səbəple, Tatarstannьң xəjvancьlьq kopiratsiəsə urtaq trlek abzarlarь saldьru eşlərən kəcəjtə. Kiləsə təzy sizonnda kymək xuçalqlarda 31 at sarajь, 52 sьjьr, bozau, sarьq abzarlarь həm 2 çirdə zur qoşqort asьrau urnnarь salьnacaq. Bu eşlərgə ber milion sumnan artьq aqca totьlacaq

Xzmət kalonialarь.

Ecke Eşlər Xalq Komisariatь jannda caqьrlqan kinəşmənең qərarь bujnca, totqunnarnь jabu urnnarь xzmət kalonialarьna əjləndərələcəklər. Totqnnar həm məcburi xzmətkə xəkem itlgənnər şuşь kalonialarda eşləjəcəklər. Bolarnь ojştьru eşlərən çəj kənə təmam itərgə caralar kyrelə.

Bьl 526 meң sum.

28/29 ncь xuçalьq jlnda Tatarstandaqь patribitel kopiratiflarь arqьlь çəmaqət cəjxanalarь, jəsle, ploşcatkalar acu həm başqaca kul'tura eşlərenə 224 meң sum totlqan ide. Inde bьl bu eşlərgə 526 meң sum totьlacaq.

Joqşlь aurular ecen jaŋa barak.

Tatarstan Saulq Saqlau Xalq Komisariatь Parat zatonndaqь bol'nis janьna joqşlь aurular barагь saldьrrqa qərar birde. Şunьn unajь blən, andaqь bol'nista bulqan kojkьlarnьң sanь 15 tən 25 kə qədər artacaq.

9 prosintь otşlь ecke dəylət zajumь

SSSR Yzək Başqarma Komititь həm Xalq Komisarlarь Sovitьnьң qərarь bujnca, 9 prosintlь otşlь ecke dəylət zajumь cqarldь. Bu zajum barlьqь 50 milion sumnьq bulьp, 50 şər meң sumnan 1000 siriəgə bylenə həm ber ber totaş obligatsiə 50 sumnan tora. Ul yze taqьn 5 vaq kisəkkə—10 sumqa bylenə. Bylngən bu kisəklər hər qajsь ber nomirda bulьp, tirazda otьş cqsa da, prosint doxotь alqanda da tulь fajda anrqa xaqlь bulalar. Bu zajum 1930 ncь jlnьn 1 nce fivralnnən, 1940 ncь jlnьn 1 nce fivralenə caqlь 10 jьl srok blən cqarldь. Hər obligatsiəgə jlьna 9 prosint itep prosint sumasь tylenə həm ul prosintlar hər 6 ajdan soŋ kuponnar bujnca tylenep, 1 nce prosintnь tyləy, şuşь jlnьn 1 nce augusnnan başlana. Şuşь 10 jьl srok ecndə zajumnьn 40 tapqьr otьş tirazь bulьp, bьl 3 tiraz bulacaq.

Annan-monnan

Insulinnan jrtqclarca fajdalanu.

Amirikada cqa torqan fənni ber zurnalьnьn jazuьna qaraqanda, Girmaniə tərmələrndə xzmət ityce vraclar, səjasi totqnnarnьn acьq iqlan ityləre blən kərəşy ecen insulinnan fajdalanrqa qərar birgənnər. Insulin - ber tərle ikstrakt xəjvan həm balqlarnьn aş qazanь. astndaqь bizlərnnən alьna. Əgər də insulinnь təngə çibərsən, ul qandaqь bəten tuqlqlь əjərlərne kimətə, tənenə insulin çibərlgən in taza kşe də hic tə cdьj almasьlьq acьq sizə başlьj. Girmaniənең tərmə vraclarь da insulinnьn ənə şul xasiətunən fajdalanrqa ujlьjlar həm şulaj itep, totqnnarqa acьq iqlan ity ecen jul qaldrmasqa trьşalar.

Haua politəəse.

Amirika politsiəsə yzenen eşen kinəjtte, ul, çirdə həm suda noьp alqannan soŋ, inde hauada da tərtip urnaştьrrqa krşte. Niu-Jorkta brnce, hauada ocucь politsəjskilər coarldь Alarnьn eslərenə ocqclarnьn xərəkətən tərtipkə salu, çinajətcə artunan hauada ocьp quu, haua kontrabandasь (jəqni joşrten əjber jerty) blən kərəşy həm başqa eşlər jəklənə. Əgər də kirək bulsa, haua politəsjskilərnnən eşcelər dimonstratsiələren quu həm zabastofkacьlarqa qarşь kərəşy ecen də fajdalanьlacaq.

Invalitlardan 2.145 sum.

Qazandaqь invalit ərtillərə traktor kalonnasь, Jraq Koncqьş Qzыl armiəsə, ilne saqlau, industriə, qzыl invalitkopiratorlar iskodrilləsə (bu yzək tarafnnan jaŋa kytərlgən məs'ələdə) fondlarьna barlьqь 2145 sum aqca çinap birldelər. Jraq Koncqьş Qzыl kərəşcelərenə jal jortlarь alьp biry sumasь monda krmi.

Qoş həm jomrqa çinau unajqa salьna.

Yzək Qoşcьlьq Sojuzьnьn qərarь bujnca, monnan soŋ qoş həm jomrqa nərsələren çinauнь barь potribitel həm qoşcьlьlьq kopiratsiələre gnə alьp baracaqlar, Gosborg bu eş blən aralaşmajacaq. Rajon, ucaskadaqь kyp punktlar btərelep, barь brgnə pon qaldьrьla.

Qşqь jal jortlarnda batraklar.

Tatarstannьn qşqь jal jortlarь arqьlь sotsial straxovaniə kassasь xisabnnan 110 batrak ytkərlde.

KƏNDƏLEK VAQIOJƏLƏR

ALTЬN - KƏMŞLƏREN URLAQJNNAR. Un Jaq Bolaq, 32 nce jortta torucь gr. Mərjəm Jnikieva fatirьna bilgesez qaraqlar jozaq vatьp krep, 700 sumnьq altьn - kemeş nərsələren urlaqannar.

ACQЬC JARTU juls blən, bilgesez qaraqlar Dizirzinski ur. 19 ncь jortta studintlar tulaj toraqnnan studint Iqlamof həm başqalarnьn bajtaq tərle kiemnərən urlaqannar.

FABRIKTAN URLAUCЬ - 5 nce tgy fabrigndə eşləyce Cəlil Cəptraşitof eştən cqqan da fabriktan urlaqən ecke kiemnər blən totlqan.

SARATOF, 1 (Rosta). Stalingratta srognnan elegerək, ec aj ecndə kəcle silikat zavotь salьnьp btte. Zavot jlqa 30 milion silikat kipece eşlep cqara.

Ridaksiədən çəyaplar

ZILIN - „Tyrə xatьnь“ digən xəbəregez „Azat Xatьn“ ridaksiəsenə çibərlde. MUSINQJA - „Kulaklar jalcьsь „Azat Xatьn“ ridaksiəsenə çibərlde. MƏ - gə „Nadan komsomollar“ digən xəbəregez „Qzыl Jəşlər“ ridaksiəsenə çibərlde. BƏRCƏGƏ - „Mnə bu grazdan tlen qsqa totьsь idə“ digən xəbəregez „Qzыl Jəşlər“ ridaksiəsenə çibərlde. AUЬL ÇYLƏRENƏ - „Sovit cline bulqan kşe aldamasa idə“ digən xəbəregez „Krəstiən Gəzite“ ridaksiəsenə çibərlde. XƏSƏNOFQA - „Jazqь cəcygə xəzrlənənəz“ digən xəbəregez „Krəstiən Gəzite“ ridaksiəsenə çibərlde. UZCJNCЬCJA - Urmancieflər turndaqь xəbəregez „tikşeregez“ digən bylkə cqlь.

Tybəndəge xəbərlər baslmьj.

Pəke - „Cit ilimintlar“ Qaravajьp „Kirpec zavotnda“. Minnikəjef „Irsez xatunnarnь çəbrli“. Prokopjef - „Batrakka kiəttə tauar birmilər“. Blyce - Stipan digən kşe turnda. Çələjef - „Kitap kibete acldь“, Tərci - „Urazaqa qarşь kərəşkə“. Cəjnullin - „Qazan şəhərndə“ Cjiniət„Vьjvьska“.Cəykə-„Məktəp jəşəp kilə də, an - blem artta bara“. Mustajef- „Məcet məktəpkə“. Cəliəkbərof „İserek sikritar“.

Kyzgə—„Bu bəndələrnең aqulь tlərən ut blən kəjdərrgə kirək“ digən xəbəregez „Krəstiən gəzitzite“ ridaksiəsenə çibərlde.

Komarqa— „Monda soltanqəlifcelek juqmь“ digən xəbəregez „Krəstiən gəzite“ ridaksiəsenə çibərlde.

Prokopiьfqa—„Kulak Markinnь tiarqa kirək“ digən xəbəregez „Krasnaja Tataria“ ridaksiəsenə çibərlde.

Katiefkə— „Komsomol sikritarь iptəş Xəmidullin səiləyə bujnca“ digən xəbəregez „Qzыl Jəşlər“ ridaksiəsenə çibərlde.

Ytken kyzgə— „Kynlle qzыl tujlar“ digən xəbəregez „Qzыl Jəşlər“ ridaksiəsenə çibərlde.

Rizvanofqa— „Sьjnfi kərəş kiskuneşkən zamanda, kərəştən cittə jəryce oppartunislarqa nqlь udar birlsen“ digən xəbəregez „Məqarif“ zurnalь ridaksiəsenə çibərlde.

Cəliefkə— „Qzыl Joldьz“ posjulkьnda“ digən xəbəregez “Krəstiən gəzite“ ridaksiəsenə çibərlde.

„Forşatofqa— „Qzыl Armiə fikren, dini fikrgə alştrma“ digən xəbəregez „Qzыl Armies“ ridaksiəsenə həm „Bu anьr tormştan artta qalqan“ digən xəbəregez „Qzыl Jəşlər“ ridaksiəsenə çibərlde.

Vaqtlь ridaktor: Oj. Quşaj
Вр. и. о. редактора: Г. КУШАЕВ.
Bastьrucьsь: „LATIZDAT“

Bilderylər

Uqu programnarda həm tərbiə mitodlarda borьlьş.

BYGEN SƏQƏT 4 TƏ Mədəniət Jortnda Məqarif kinəşməsə plinar utьrьşnda ip. Atnaqulofnьn juqarьdaqь timada zur dokladь bula.

Volaktif kursantlarь, Vapiqa prikomandirovanlarnьn həm Qazan kytərnke tip, tixnikum h. b. uqstucblarьnьn kilylərə sorala.

Bygen kic səqət 6 da Tatar Dəylət Akadimiə Tiatrnda səjasi həm xudozstva çitəkcelege sovitьnьң çibьlşь bula. Kən tərtinndə ripirtuar raslau, tamaşacьqa ankita taratu şiklle məs'ələlər bar.

Bygən kic 6 səqətto, Mitallislar klubnda (Kopirativnьj uramda elkke „Dinamo“ tirnda) iliktor kece xuçalьqь partkolliktifьn tazartu bulacaq. Komisiə prsidətele SPRIDONOF. (Tatxlipsojuznьn ojştьru aylege medire, til. 2—58).

Dəylətneң 1930 ncь jlqь
9 % lь ecke otşlь
zajumь
SSSR Yzək Başqarmasь həm Xalq Komisarlarь Sovitьnьn 1930 ncь jьl 20 nce qinvardaqь qərarь bujnca, hər qajsnda illeşər meң sumnьq ber meң siriəgə bylngən obligatsiələrdə
50.000.000 sumnьq
itep coqarьla.
Zajum obligatsiələrnnən ber bylege hər brse unar sumnьq biş ber tigez bylkkə bylenep coqarьla.
Zajum əslərndə bilgeləngən bəjələre blən, 1930 ncь jlnьn 1 nce fivral'nnən başlap 1940 ncь jlnьn 1 nce fivralenə qədər 10 jьl srok blən coqarьla.
Zajum bujnca 10 jьl ecndə 40 mərtəbə otьş tirazь jasalacaq, ul tirazlarda 5.000.000 sumnьq otьş ujnalacaq.
Hər tirazda 125.000 sumnьq 25 otьş ujnala. Şular arasnnan 1 otьş 50.000 sumnьq, 1 otьş 25.000 sumnьq, 3 otьş 10.000 sumnьq, həm 20 otьş 1.000 sumnьq.
Zajum obligatsiələre bujnca jlьna tuqьz prosinttan xisaplap prosint xisaplana. Prosintlar kuponnar bujnca hər ber uzqan altь aj ecen 1930 ncь jlnьn 1 nce augusnnan başlap 1 nce augus həm 1 nce fivral' srogь blən tylenə.
Obligatsiələr kotirofkь bəjəse blən barlьq kridit ucrizdinilərndə həm saqlьq kassalarnda xəzer aqcaqa satьla.
Dəylət Bankasьnьn Qazan Əlkə Kontorь.

Radio tapşьru

5 NCE FIVRAL'DƏ. 6 - Allaszlar sjzьnьn acьlьn tapşьru.

Juqaltqannar.

Fatixof N.-Vaxitof bol'nisnnan birlgən 0600964 nce nom. jazuьn həm 3 nce bylek militsiəsnnən birlgən pasportьn. Maqitof Ç. - Iknce militsiə bylegnnən birlgən 2060-210 nom. pasportьn. Sadьjkof G. - 676 ncь nomirlь xərbi knəgəsen. Zinnətullina Z. - 32nce nomirlь jacəjkedən birlgən komsomol biliten həm Məqarif Eşcelərə Sojuznnan birlgən clinnek biliten. Tilin N.-Zagьs bylegnnən birlgən tanqnamasьn. Cəjitof M.-Cəjasprinski məktəbnnən birlgən jazuьn. Paranina N.-Əcnce bylek militsiədən birlgən pasportьn. Əxmətçanova - Calьь kantkonnnan birlgən 1118393 nce nom, ucotnьj kartockasьn. Xəsntdinof Cj. - Kyn Eşcelərə sojuznnan birlgən 64882 nce nom. sojuz knəgəsen. Əxmədullin Cj. Iknce bylek militsiənnən birlgən pasportьn. Alaksin - Qazan Eşcelər Kopiratifnnan birlgən clinnek knəgəsen. Fidotof M. - Itek tgyce eşşzlər kolliktifnnan birlgən 14 nce nomirlь xisap knəgəsen. Zakirof Zakirova Təbjaz volьsnnan birlgən 2 kşelek pasprtlarьn. Ismaqilof F. Tatvojnkomattan birlgən licni kartockasьn həm 2 nce rajonnan alqan pasportьn. Muratof X. - 90737 nce nom. ikmək knəgəsen. Aşmasof Cj. - 64951-19060 ncь nom. ikmək knəgəsen. Timrxanof D. - Tybən Şəhər Rajkomnnan birlgən 6980 nce nom. komsomol biliten, Azqcьlar sojuznnan birlgən profsojuz biliten. Silimovic A. - Tatvojnkomattan birlgən tanqnamasьn. Bikmullin B. - Təbiaz volьsnnan birlgən pasportьn həm Arca kantonnnan birlgən licni kartockasьn.Cəjnullin R.- Zagstan birlgən bala jazuьn. Cəjnullin S. Zagstan birlgən nikax jazuьn. Lotfullina Z.-Minzələ kantonnnan birlgən 331 nce nomirlь tanqnamasьn. Cəjnullin S. - Təbiaz militsiə bylegnnən birlgən 652 nce nomirlь tanqlьq jazuьn. Zəjnullin 35108 nce nom. ikmək knəgəsen. Kurmaşef A. X. - Alabuqa kantonnan birlgən 3939-210 ncь nom. xərbi biliten. Durkina I. F. - Qazan Yzək Eşcelər Kopiratifnnan birlgən 79819 ncь nom. kopiratif knəgəsen. Ibətullin X. - At kartockasьn. Xəmzin Cj.- Tatvalinkadan birlgən xisap knəgəsen, Qazan şəhərə 2 nce militsiə bylegnnən birlgən pasportьn, Qazan Yzək Eşcelər Kopiratifnnan birlgən ikmək knəgəsen.

Balalar ədəbiatьna jarьş

Balalar ədəbiatьna zur ixtiaç bar. Tatizdatqa kilgən matiriallar arasnda bik kybese xəzrge tləklərgə çəyap birə almьjlar, alarnьn bik azь qna mətbuqatqa cqarrqa jaraqlь bulьp tabьlalar.

Balalar ədəbiatьna bulqan şul zur ixtiaçnь qaplau ecen, Tatizdat balalar ədəbiatьna JARЬŞ aca.

Jarşqa birelə torqan quljazmalarda tybəndəge mamintlarqa nьq iqtibar itelrgə tieşle:

1) Kitap məndəriçə jaqnnan xəzrge ustanofkaqa çəyap birrlek bulsьn.

2) Kolxoz, industriə təzeleşe həm sotsializm jarьşь nьq şəylələnsen.

3) Dingə qarşь tərbiə, intrnatsional tərbiə həm sьjnfi tərbiə biry jaqnnan pidagogiə tləklərenə çəyap birrlek bulsьn.

4) Sənqət jaqnnan jaxsь eşləngən, çiçl tildə həm qsqa çəmlələr blən təzlgən bulsьn.

5) Qul jazmalar aqqa kycerlgən, dərəs imlə blən acьq itep jazlqan bulsьn.

Kitaplarnь zurlьqь 2-3 tabaqtan arь bulmasьn. Bu kitaplarnь jazqanda nindi jəştəge balalar ecen ikənen iqtibarqa alrqa kirək. Juqarьda kyrsətlgən soraularqa çəyap birrlek bulqan qul jazmalarqa ganardan tьş,

I nce dərəçədəgelərgə	100 s.
II nce „	75 s.
III nce „	50 s.
VI nce „	25 s.

Kitaplar MAJ BAŞЬNA Tatizdatnьn nəşriat bylegenə tapşьrlьp btərgə tışlər.

Çibəry ecen adris: Казань, Чернышевски, 21 Изд, Отдел.

Şəhər Kommunxozь

Jortlarь jannda baqcalarь bulqan jort xuçalarь həm jort idarələrenə (zatlar, jort trislərə, dəylət ucrizdinilərə arindatrlar həm casnьj kşelərgə) 1 nce martqa qədər şu xaqta şəhər Kommunxozьnьn urmannar bylegenə (Cirnьjşivski ur 2) məqlymat birrgə tieşlelər. Məqlymat biry ecen bulqan formьlarnь zaktlar Tatzilsojuzdan, Kommunal'nьj jortlar jort trislarnnan, dəylət ucrizdinilərə, arindatorlar həm casnьj kşelər şəhər Kommunxozьnьn urman bylegrnən alrqa tieşlər.

ÇIR — URMAN XUÇALЬQJЬ BLLEGE. 116

TATIZDAT BUXGALTIRIƏSENƏ Tatarca həm ursca blə torqan scitavotlar kirək
Adris: Qazan Cirnişof uramь, 21. TATIZDAT.

Barlьq jort upolnomocnnьjlarьna
Tatosoaviaxim

Qullarnda podpiske kəgəzlərneң həm şular bujnca əmblimalar ecen çiblqan aqcalarnьn həmməsen əc kon ecndə yzlərenең irelətlgən zaktlarьna tapşьrrqa tieş ikənen bldərə. Əjtlgən srokta aqcalarnьn tapşrlmaularьna çəmaqət sumasьn çyri totьp toru dip qaralacaq.

119 TATOSOAVIAXIM.

TIZDƏN 2 NCE BASMASЬ BASЬLЬP COJA
I) Vaq xuçalqtan kymək xuçalqqa
II) Kymək xuçalqlarda xisap jerty--qullanma
Qazan Tatizdat

Clinnərneң 1930 ncь jьl 31 nce qinvardaqь upşi çibilьş qərarь bujnca „Krasnьj Pakitcek“ kəsep kopiratifь ərtile btrelə. Ərtildən dəqvalarь bulqan barlьq ucrizdirielər.həm kşelər dəqvalarьn şuşь bldery cqqan kənnən başlap 2 atna ecndə blderrgə tieşlər. Şunnan soŋ hic ber tərle dəqvalar qabul itlməs. Likvitkomnьn adrise: Qazan Ostrofski 31. LIKVIDKOM. 123

Tizdən basьlьp coja
IV basmasь qərəp xərfə blən uqi-jaza blycelər ecen
ƏLIFBA
Cj. NUQJAJBIK 18 t.
Qazan Tatizdat səydə bylege.

1930 ncь jьl 1 nce fivral'də kəsep-kopiratif ərtile „vьjdvizins“ barlьq aktif həm passifləre blən „Karavaj“ ərtilenə quşldь. 2 atna uzqac „Vьjdvizins“ ərtilnnən bulqan dəqvalar qabul itlməs. IDARƏ. 121

Qimmətlə kəgəzlərneң bəjəsə.

1930 ncь jьl 5 nce fivaral'də

	Alucьlar.	Satucьlar.
1922 nce jlqь 6 % lь 1 nce dəylət otьş zajumь		4.89
Dəylət III nce krəst. ecke zajumь		5. —
1926 ncь jlqь ecke zajumь	130-75	128-75
1927 nce jlqь 10 % lь otşlь zajum	26.68	26 18
1 nce 6 % lь industriə zajumь	26. 35	25 -82
2 nce otşlь industriə zajumь	25-97,5	25—87,5
Şul uq prosintsьzь	25—60	25—50
1928 nce jlnьn 11 % lь ecke zajumь	104—82	104-77
1929 ncь jlqь prosintsьz dəylət otşlь zajumь	101 - 25	100-85
Krəstiən xuçalьqьn nqьtu zajumь	10—35	10—00
Mossovit zaiumь	25-62	2502
1930 ncь jьlnьn 9 % lь Dəylət ecke zajumь	50	— —

S. S. S. R. Dəylət Bankasьnь Qazan Əlkə kontorь.

Bygen şəhər brleşməsenең kino tiatrlarnda.
1930 ncь jьl 9 ncь fivral'gə qədər ripirtuarь.

Iliktra Tilifon 6 - 02	Tarixi qəhərmannьq nəfis filmelərnnən „Ut transportь“ arkistr blən bara.
„Union“ T. 6-21	4, 5 fivral'də „Qar kertlare ecndə“
„Qzыl Joldьz“ T. 10-62.	4, 5 fivral'də Amirika dramnarnnan „Qara siklon“ 16 jəştən kimne balalar krtlmi.
„Catqь“ til. 12—31	4, 5 nce fivral'də kəncoqьş dramnnarnnan. „Zəngər ikspris“ 16 jəştən kimne balalar krtl'mi.
Majaq T. 8-36	4, 5 nce fivral'də Girmaniə komidiələrnnən „Eşikle kşe“ 16 jəştən kimne balalar krtlmi.
Narodnьj Til. 5—35	45, nce fivral'də Kckenə xatnnьn zur qajoьs

Sianslar „ILIKTRA“ da 6, 8, 10 s. tə, „UNION“ da 6, 7-45 həm 9 - 30 s. tə. „QZЬL JOLDOZ“ da 6, 7-30 həm 9 s. tə „CATQЬ“ da 6, 7-45 həm 9-30 s. tə. „MAJAQ“ ta 6, 7-30 həm 9 s. tə. „NARODNЬJ“ da 6, 7-45 həm 9 - 30 s. tə. Kassa hər qajsnda 5 s, tə acьla.

Tatar Dəylət Akadimiə Tiatьrь
(Galaktionof uramь 13. Tilifon 2—97.
Pənçəşəmbe kən 6 Fivral' də
Profsojuzlar ecen jabьq spiktakl'
Zəkvan mulla şaçarəse
F. Səjfi əsərə. Piessa 5 pərdədə.
Spiktaklər başlana nəq 8 s. tə.
Kassa hər kən acьq.

Kino vuz Janа Garcişnьj 32/9 til. 9—69
5, 6 ncь fivral'də Ol'gə Cixova qatnaşь blən cit il nəfis bojavigə
Mylin ruz
16 jəştən kimne balalar krtlmi.

Xəzrge kendə xzmattə bulmaqan
Inzinirlar həm tixniklarqa
tybəndəge xzmət urnnarьn təqdim itəm:
Biriznikofski ximiə kombinatьna (Ural elkəse Juqarь Kama okrugnda) baş mixanik urnbasarlьqьna, inirgiə xuçalьqь mədirlegenə, ajrьm zavotlarnьn mixaniklьqьna, kapital. eşlər bylegenə inzinir mixanik, ratsionallaştьru bylegenə inz. mix. turbin mastirь, tixnika qurqьncszlьqь xaqnda çəyaplь kşelər, 3 yz aldьna ajrьm eş kyrə torqan konstroktor mixaniklar, 1 yz aldьna ajrьm eş kyrə ala torqan vintilətsiə proiktlarь təzy konstroktorь, 1 yz aldьna ajrьm eş kyrə ala torqan iliktr təzyce konstroktor, 1 təzyce konstroktor. Xzmət xaqlarь xzmət urnьnьn dərəçəsenə qarap, ajьna 250 sumnan 550 sumqa qədər. Biriznikofski Ximkom binatqa şulaj uq tukrlar həm slisarlar kirək. Xzmət xaqь ajьna 200 sumqa qədər. Snau srogь, baru-qajtu aqcalarь xzmət xaqndaqь zakonnar kodiksь bujnca.
Təqdimnər blən Qazanda Pokrovski uram 29 ncь jort 2 nce fatirda vəkil Ximkombinat baş mixanige V. V. SITNOFKƏ məraçəqət itərgə. 122

Главит № 23 Типография им. Александрова изд. „Красная Татария“. Кремль 11, 1930 г. Glavlit 23 "Krasnaja Tataria" Gəzitenең N. Aliksandrof ismndəge tipografiəse Qazan 1930 jьl Kriml, 11